

№ 231 (20744) 2014-рэ илъэс БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 3

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьугьотэцтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Щынэгъончъагъэм иІофыгъохэм атегущыІагъэх

Терроризмэм пэшіуекіогъэнымкіэ республикэ комиссием зичэзыу зэхэсыгъоу тыгъуасэ и агъэм тхьамэтагъор щызэрихьагъ Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан. Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, федеральнэ инспектор шъхьаіэу Ліыіужъу Адам, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, республикэм ихэбзэухъумэкlo къулыкъухэм ыкlи муниципальнэ образованиехэм япащэхэр, нэмыкіхэри.

Апэрэ Іофыгъоу къэзэрэугъоигъэхэр зытегущы агъэхэр ИлъэсыкІэу къэблагъэрэм фэгъэхьыгъэ мэфэкІ Іофтхьабзэхэр щынэгьончъэу зэхэщэгьэнхэм, цІыфхэр бэу зыщызэрэугьоирэ чыпіэхэм террористическэ актхэр къащымыхъунхэм афэшІ шІэгьэн фаехэр, ашкІэ пшъэрылъ шъхьаlэу къэуцухэрэр арых. Мыщ епхыгьэу къэгущы-Іагь АР-м хэгьэгу кІоці ІофхэмкІэ иминистрэу Александр Речицкэр. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, мэфэк Іофтхьабзэхэр щынэгьончъэу рекlокІынхэм, цІыфхэм ярэхьатныгъэ къэухъумэгьэным апае республикэм ихэбзэухъумакІохет меІлыІш еспишестем мех къулыкъур ахьыщт. Джащ фэдэу тишъолъыр къихьэрэ автотранспортыр ауплъэкІущт, гьогу-

рыкІоныр щынэгьончъэным анаІэ тырагъэтыщт. ИлъэсыкІэм ыкІи Рождеством афэгъэхьыгъэ мэфэкІ Іофтхьабзэхэр зыщызэха-- шэщтхэ чыпізхэр щынэгьончьагъэм ишапхъэхэм адештэхэмэ ауплъэкІуштых. 2014-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 25-м къыщегъэжьагъэу къихьащт илъэсым щылэ мазэм и 10-м нэс елкэхэр зыдагъэуцугъэхэ чІыпІэхэм, урамхэм, площадьхэм, паркхэм адэжь полицием иІофышІэхэм общественнэ рэхьатныгъэр къащаухъумэщт. ИлъэсыкІэм икъихьагъу ехъулІэу Мыекъопэ районым зыщызыгъэпсэфынэу къэкІорэ хьакІэхэм япчъагъэ илъэс къэс нахьыбэ зэрэхъурэр къыдалъытэзэ, зекІоным ипсэуальэхэр къагьэгьунэштых. мыхэм ащыІэ гъогу-патруль

къулыкъум иІофышІэхэм япчъагъэ хагъэхъощт. Мэфэк Іофтхьабзэхэр щынэгьончъэу зэхэщэгъэнхэм республикэм ихэбзэухъумэкІо къулыкъухэр зэрэфэхьазырхэр министрэм кІэухым къыІуагъ.

Мы Іофыгъом епхыгъэу нэужым къэгущыІагъэх ыкІи пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэр къагъэнэфагъэх УФ-м ошІэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ и Министерствэ и ГъэІорышІапІэу республикэм щыІэм ипащэ игуадзэу Абрэдж Къэплъанрэ муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрацие ипащэу Александр Наролинымрэ.

– ИлъэсыкІэу къэблагъэрэм фэгъэхьыгъэ мэфэкІ Іофтхьабзэхэр щынэгъончъэу зэхэщэгъэнхэм, тицІыфхэм ярэхьатныгъэ къэухъумэгъэным зэкІэми тызэгъусэу тынаІэ тедгъэтын фае. Ціыфхэр бэу зыщызэрэугьоирэ чІыпІэхэр къызэрэтыухъумэщтхэм дакloy, мыщ дэжьым мэхьанэшхо зиІэ лъэныкъохэм ащыщ пиротехникэр зыщащэрэ чІыпІэхэр уплъэкІугьэнхэр, хэбзэгьэуцугьэм димыштэу ащ фэдэ пкъыгъохэр lyзыгъэк Іыхэрэр къыхэгъэщыгъэнхэр, ахэр зэфэшІыгъэнхэр. Илъэс къэс мы лъэныкъом гумэкІыгъохэр къызэрэпыкІыхэрэр зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп, – къыІуагъ ТхьакІущынэ Ас-

Гъэстыныпхъэ-энергетичекэ комплексым хэхьэрэ псэуалъэхэр терроризмэм ылъэныкъокІэ ухъумэгъэнхэм пае

(Икlэух я 2-рэ н. ит).

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 3-рэ нэкіубгъор

«Тыдэ укъикІи, лажь!» Хьафизэр пщынао зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъ.

Я 5-рэ нэкіубгъор

«ГушІогъуабэмэ гур афызэіухыгъэмэ...» КІэлэцІыкІу усэхэм яхьылІагь.

Я 7-рэ нэкіубгъор

«Тхыльеджэмэ аюрэр шьхьафы». Тхакюу Пэнэшъу Сэфэр игупшысэхэм къатегущыІэ.

Елкэ шъхьаІэр агъэуцу

Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа о иплощад у Лениным ыцІэ зыхьырэм Мыекъуапэ имонтажнэ бригадэ июфышіэхэм елкэ шъхьаіэр мы мафэхэм щагъэуцу.

Мыекъопэ къэлэ администрацием культурэмкІэ и ГъэІорышапіэ июфышіэхэм къызэраlуагъэмкіэ, джэголъэ зэфэшъхьафхэм ямызакъоу, нэмыкІ пкъыгъохэу къэнэфыхэрэмкІи елкэр агъэкіэрэкіэщт. Мэфэкі шІыкІэм тетэу ар тыгъэгъазэм и 26-м къызэlуахыщт. Гъэрекlo фэдэу мыгъи «2014-рэ илъэсымкіэ илъэсыкіэ джэголъэ анахь дэгъу» зыфиlорэ творческэ зэнэкъокъум хэлажьэхэрэм яІэшІагьэхэр ащ къыщагъэлъэгъощтых.

фыгъ.

Метрэ 20 зилъэгэгъэ елкэ кІэракІэм дэжь анахь Іофтхьэбзэ шъхьа ву тиреспубликэ щыкІощтхэр щызэхащэщтых. Театрализованнэ шыкІэм тетэу кіощт илъэсыкіэ мэфэкі іофтхьабзэр къэлэдэсхэм ыкlи хьакізу къеблагъэхэрэм ашіогъэшІэгъоныным пае пшысэм къыхэхыгъэ персонажхэр, артистхэр хэлэжьэщтых. Ащ нэмыкі эу, джэгукі э, зэнэкъокъу зэфэшъхьафхэмкІэ, зэмыжэгъэхэ шіухьафтынхэмкіэ Іофтхьабзэр баищт. КІзухым мэшІотхъобзыир ошъогум щызэкІагъэблэщт.

Джащ фэдэу, хабзэ зэрэхъугъэу, къэлэ парк дэхьагъум, къалэм ирайон цІыкІухэу «Черемушкэм», «ЦКЗ-м» ыкІи къэлэ бэдзэршІыпІэ гупчэм, станицэу Ханскэм елкэхэр ащагъэуцущтых. А чІыпІэхэми ЛІыжъ Щтыргъукіымрэ Oc I шъашъэмрэ зыхэлэжьэщтхэ Іофтхьэбзэ гъэшІэгъонхэр ащыкІощтых.

КІАРЭ Фатим.

Тигъэзетеджэ лъапіэхэр!

2015-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъо кІэтхэгъу уахътэр макІо. Урысыем и Почтэ икъутамэу АР-м щыІэм къыгъэуцугъэ кІэтхапкіэхэр шъугу къэтэгъэкіыжьых:

52161-рэ индекс зиlэмкlэ — **сомэ 892**рэ чапыч 62-рэ (гъэзетыр тхьамафэм тфэ къыдэкІы).

В2161-рэ индекс зиlэмкlэ — **сомэ 884**рэ чапыч 92-рэ.

52162-рэ индекс зи!эмк!э — **сомэ 874-рэ** чапыч 50-рэ.

14289-рэ индекс зиlэмкlэ — **сомэ 260-рэ** чапыч 46-рэ (гъэзетыр тхьамафэм зэ, бэрэскэшхо мафэм, телепрограммэр игъусэу къыдэкlы).

Мыекъуапэ дэт организациехэм экземпляр 15-м къыщымыкlэу къыратхыкlымэ, зы экземплярым ыосэщтыр сомэ 200. Ащ редакцием кІегъатхэх ыкІи афещэжьы.

«Адыгея-Интерсвязь» зыфиюрэ организацием икиоскхэу Мыекъуапэ дэтхэм илъэсныкъо кlэтхапкlэу яlагъэр — соми 150-р — къэнэжьы. Гъэзетыр къызщыратхыкІырэ киоскым ежь-ежьырэу чахыжьы. Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакцие дэжь щыт киоскми соми 150-кІэ тигъэзет шъущыкІэтхэн шъулъэкІыщт.

Ныбджэгъу лъапіэхэр! Шъукіатх лъэпкъ гъэзетым.

Редакциер

Тыгъэгъазэм и 3, 2014-рэ илъэс «Адыгэ макь»

Щынэгъончъагъэм и офыгъохэм атегущы агъэх

(ИкІэух).

пшъэрылъэу щытхэр гъэцэкlагъэ зэрэхъухэрэм къэзэрэугьоигьэхэр нэужым тегущыіагьэх. АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ иминистрэу Лыхэсэ Махьмуд къызэриІуагьэмкІэ, федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу щыІэм диштэу мыщ фэдэ псэуальэу республикэм итхэр категориехэмкІэ зэтыраутыгъэх, ахэм зэкІэми щынэгъончъэным ипаспортхэр апалъхьагъэх. ЗэкІэмкІи къагъэгъунэн фэе мыщ фэдэ объектэу республикэм итыр 19 мэхъу.

Александр Речицкэм къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, республикэм ит гъэстыныпхъэ-энергетическэ комплексым хэхьэрэ псэолъэ 19-м щыщэу 9-р лъэныкъо зырызхэмкіэ щынэгъончъэным ишапхъэхэм адимыштэхэу уплъэкіунхэм къагъэлъэгъуагъ. Ау ахэр гумэкіыгъо инхэп ыкіи псынкіэу дэбгъэзыжьынхэ плъэкіышт.

Мы Іофыгьо дэдэм епхыгьэу къэгущыІагь Мыекъопэ гидроэлектростанцием ипащэу Евгений Чальцевыр. Псэуалъэм террористическэ актхэр къыщымыхъунхэм, щынэгъончъэным ишапхъэхэм адиштэным фэГорышГэрэ Гофтхьабзэхэм язэхэщэн ыкІи ягьэцэкГэн пэГухьащт сомэ миллион 20-м ехъу зэпхыгъэхэ компаниеу

«Лукойлым» къызэрафитіупщыгъэр ащ къыіуагъ. Гидроэлектростанцием непэ ищыкlагъэр зэкіэ Іэкіэлъ, зэтегъэпсыхьагъ, къэшіыхьагъ, видеокамерэ 27-мэ Іоф ашіэ.

— Мы ІофыгьомкІэ щыкІагъзу щыІзхэр охътэ гъэнэфагьэм дэгъэзыжьыгъэнхэр ащ фэгъэзэгъэ структурэхэм япшъэрылъ шъхьа!. Джащ фэдэу Мыекъопэ гидроэлектростанцием къыпыщылъ чІыпІэхэр гъэкъэбзэгъэнхэм ащ ипащэ ынаІэ тыридзэн фае, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Терроризмэм пэшlуекlогъэнымкlэ республикэ комиссием ипшъэрылъхэр 2014-рэ илъэсым зэригъэцэкlагъэм изэфэхьысыжьхэм, къихьащт илъэсым Іоф зэришlэщтым иплан къэзэрэугъоигъэхэр нэужым тегущыlагъэх ыкlи ар зэдаштагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам. Сурэтыр А. Гусевым ты-

Зичэзыу зэ**l**укlэгъу адыриlагъ

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэіукіэ и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Натхъо Разыет муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ «Кощхьэблэ районым» хэхьэрэ къуаджэу Кощхьаблэ джырэблагъэ ціыфхэр щыригъэблэгъагъэх.

Нэбгыри 8-у депутатым зыкьыфэзыгьэзагьэхэр анахьэу зыгьэгумэкlыщтыгьэхэр зыщыпсэухэрэ унэм, чlыгу lофым ыкlи социальнэ льэныкьомкlэ яфэlофашlэхэр зэрафагьэцакlэхэрэм япхыгьэ lофыгьохэр ары.

Район гупчэм щыщ нэбгырэ заулэмэ яшоигъоныгъэ зэпхыгъэр зыщыпсэухэрэ унэр гъэцэкіэжьыгъэным пае мылъку Іэпыіэгъу къаратыныр ары. А юфыр псынкізу зэшохыгъэным пае депутатым къулыкъу гъэнэфагъэхэу а юфыгъом пылъхэм зафигъэзагъ.

Къутырэу Дмитриевскэм щыщ бзылъфыгъэм къыІэтыгъэ Іофыгъоми мэхьанэшхо иІзу щыт. Сабыибэ зиІэ ныр щыІэныгъэм чІыпІэ къин ригъэуцуагъэхэм ащыщ. Мары илъэс заулэ хъугъэшъ чІыгу Іахьэу хэбээ гъэнэфагъэу щыІэм тетэу ятэ къыра-

тыгъагъэр къафэнэжьыным пае пъапізу къыфыдэкіырэ хьыкум Іофхэм унагъом къихьэрэ ахъщэ тізкіур ащ апэіуигъэхьан фаеу мэхъу. А Іофыгъом изэшіохын Натхъо Разыет ежьышъхьэкіэ зыфигъэзагъ.

Цыфхэр зырегъэблэгъэхэ нэуж партиеу «Единая Россия» зыфиlорэм ичыпіэ къутамэ исекретарэу, муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ «Кощхьэблэ районым» ипащэу Хьамырзэ Заур ащ зэіукіэгъу дыриlагъ. Партием иlофшіэн епхыгъэ Іофыгъохэу мы чіыпіэм къыщытэджыхэрэм ахэр атегущыіагъэх ыкіи зэшіохыкіз амалэу ахэм афэхъун ылъэкіыщтхэм къащыуцугъэх.

КЪАНДОР Анзор. Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэјукіэ и Къэралыгъо Думэ идепутат ијэпыјэгъу.

Кадастрэ палатэм тхылъ зэфэшъхьафхэр къызэраlихырэ ыкlи хьазырхэр зэраритыжьырэ

шІыкІэр

КъэІогъэн фае федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Росреестрэм и Федеральнэ кадастрэ палатэ» Адыгэ Республикэмкіэ икъутамэ (нэужым Кадастрэ палатэр тіозэ дгъэкіощт):

- амыгъэкощырэ мылъкур къэралыгъо кадастрэ учетым гъэуцугъэным;
- амыгъэкощырэ мылъкумкlэ къэралыгъо кадастрэм хэт къэбархэр alэкlэгъэхьэгъэнхэм:
- амыгъэкощырэ мылъкумкІэ фитыныгъэу яІэхэр къэралыгъо регистрацие шІыгъэнхэм:
- амыгъэкощырэ мылъкумк рамы фитыныгъэу я рахэр зыщытхыгъэ къэралыгъо реестрэ зык рым ит къэбархэр армыгъэнхэм пае тхылъ зэфэшъхьафхэр армыгъэнхэм ык рамыгъэнхэм япхыгъэ полномочиехэр зэригъэцак рамыгъэнов.

Къэралыгъо фэlо-фашlэхэр нахьышlоу Адыгэ Республикэм щыгъэцэкlэгъэнхэмкlэ, цlыфхэм яшlоигъоныгъэхэр икъоу къыдэлъытэгъэнхэмкlэ Кадастрэ палатэм ренәу lофышхо зәшlуехы. Гущыlэм пае, зыкъытфэзыгъазэхэрэмкlэ lэрыфэгъоу щытыным пае зэпыугъо тимыlәу тэлажьэ, щэджэгъуашхэр lофышlэхэм чэзыу-чэзыоу ашlы.

Адыгэ Республикэм ирайон пэпчъ Кадастрэ палатэм ичіыпіэ къутамэхэм документхэр щаіахых ыкіи хьазыр хъугъэхэр къащаратыжьых.

Мыщ фэдэ графикым тетэу зышоигьо пстэури тиофшапіэ етэгьэблагьэх:

- гъубджым сыхьатыр 8.00-м къыщегъэжьагъэу сыхьатыр 20.00-м нэс;
- бэрэскэжъыем сыхьатыр 8.00-м къыщегъэжьагъэу сыхьатыр 17.00-м нэс;
 - бэрэскэшхом сыхьатыр

8.00-м къыщегъэжьагъэу сыхьатыр 16.00-м нэс;

— шэмбэтым сыхьатыр 8.00-м къыщегъэжьагъэу сыхьатыр 14.00-м нэс.

Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм, Хэгъэгу зэошхом сэкъат щыхъугъэхэм, а І-рэ, я ІІ-рэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зиіэхэм фэгъэкіотэныгъэхэр афашых, ахэр чэзыум хэмытхэу яфэіо-фашіэхэр афагъэцакіэх.

Шіыкіэ зэфэшъхьафхэр къызыфагъэфедэзэ ціыфхэм тхылъхэр къытіэкіагъэхьан ыкіи тіахыжьын алъэкіыщт:

- ашъхьэк Іэ кадастрэ учетымкіэ къулыкъум е Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо, муниципальнэ фэюфашіэхэм ягъэцэк Іэн фэгъэзэгъэ Гупчэм» (МФЦ-м) зафагъазэзэ, мыщ къыхеубытэх автоматизированнэ системэу АСВЗ-мкіэ къызіэк Іагъэхьэгъэ талонхэм атетэу яфэю-фашіэхэр зэрэдгъэцакіэхэрэри;
- почтэкlэ ятхыльхэр къарагъэхьызэ ыкlи аlэкlэдгъэхьажьыхэзэ;
- къэбар-телекоммуникационнэ амалхэр къызыфагъэфедэхэзэ, Интернетри, къэралыгъо, муниципальнэ фэюфаш!эхэмк!э портал зык!ыри ахэм къахиубытэу;
- Росреестрэм къэралыгьо фэю-фашіэхэмкіэ ипортал пэшіорыгьэшьэу защырагьэтхызэ.

Амыгъэкощырэ мылъкумкlэ фитыныгъэу шъуиlэхэр тхыгъэнхэм пае къэралыгъо пошлинэ зэрэшъутын фаем шъунаlэ тешъотэгъадзэ. Амыгъэкощырэ мылъкумкlэ къэралыгъо кадастрэмрэ ащкlэ фитыныгъэу яlэхэр къызыщыгъэлъэгъогъэ къэралыгъо реестрэ зыкlымрэ арыт къэбархэр къызlэкlэзгъахъэ зышlоигъохэми Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэу хэбзэlахъхэмрэ угъоинхэмрэ яхьылlагъэм щыгъэнэфэгъэ пкlэр аты.

Ащ пае ахъщэу, къэралыгъо пошлинэу атыщтыр зыфэдизыр, ар зэраlахыщт ыкlи къызэрарагъэгъэзэжьыщт шlыкlэр фитыныгъэхэр къэралыгъо регистрацие шlыгъэнхэм епхыгъэ шэпхъэ правовой актхэр зыштэрэ къулыкъум егъэнафэх.

Амыгъэкощырэ мылъкур зыдэщыІэ чІыпІэм емылъытыгъэу ар къэралыгъо кадастрэ учетым гъэуцугъэным шъукъызыщыкІэлъэІурэ тхылъыр, амыгъэкощырэ мылъкумк іэ къэралыгъо кадастрэм епхыгъэ къэбархэр, ащкІэ фитыныгъэу шъуиІэхэр къызыщыгъэлъэгъогъэ реестрэ зыкlым къыхэхыгъэ къэбархэр ыкІи нэмык документхэр Кадастрэ палатэм ипунктэу нахь къышъупэблагъэм е МФЦ-м ІэкІэжъугъэхьанхэ шъулъэкІыщт. Ащ фэдэ шІыкІэм уахътэр нахь къышъуфигъэнэ-

ЦІыфхэмкІэ нахь Іэрыфэгъоу щытыным пае Адыгэ Республикэм и Кадастрэ палатэ иІофышІэхэр ахэм ядэжь кІохэзэ фэІо-фэшІэ зэфэшъхьафхэр агъэцакІэх: къэралыгьо фэІо-фашІэхэр зыщызэхащэрэ чІыпІэм тхылъхэр ахьых ыкІи документ хьазырхэр закъыфэзыгъэзагъэхэм аІэкІагъэхьажьых.

Амыгъэкощырэ мылъкумкіэ къэралыгъо кадастрэм, ащкіэ фитыныгъэу шъуиіэр тхыгъэнхэм апае тхылъэу къытіэкіэжъугъэхьан фаехэр зэжъугъэшіэнхэм фэші «линие плъырым» ителефонэу 8(8772) 56-90-78-мкіэ зыкъытфэжъугъэзэн шъулъэкіыщт.

Тэ Іофэу тшІэрэр зэкІэ зыфэкІожьырэр амал зэриІэкІэ къэралыгъо, муниципальнэ фэІо-фашІэхэр нахь псынкІэу ыкІи нахьышІоу цІыфхэм афэдгъэцэкІэнхэр ары.

Р.М. АЙЗАТУЛИНА. Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Росрестрэм и Федеральнэ кадастрэ палатэ» Адыгэ Республикэмкіз икъутамэ иотдел ипащэ игуадз.

Сертификатыр ратыжьыгъ

Ным и Дунэе мафэ къэмысызэ ащ фэгъэхыыгъэ мэфэкі гъэшіэгъон Адыгэкъалэ Пенсиехэмкіэ фондым и Гъэіорышіапізу дэтым щыіагъ — Ліымыщэкъо зэшъхьэгъусэхэу Азэматрэ Рузанэрэ зэтіуазэхэу шъэуитіу къызэрафэхъугъэхэм фэші афэгушіуагъэхыкіи ны мылъкум исертификат мэфэкі шъуашэ иізу аратыжьыгъ.

Мыш кізшакіо фэхъугьэри, зэхэхьэ ціыкіур резыгъэкіокіыгъэри гъэгорышапіэм иіэшъхьэтетэу, тигъэзет иныбджэгъоу, бэшІагьэу къизытхыкІырэ Мыгу Адам. Ащ къызэрэтиІуагъэмкІэ, 2007-рэ илъэсым, ны мылъкум исертификатхэр аратыхэу зыщырагъэжьагъэм къыщыублагъэу, сергификат ///-рэ якъалэ шаратыгъ. Я 500-рэ сертификат аратын зэхъум, кІэлабэ зыпІурэ унагьом мэфэкІ шъуашэ иІэу фагъэшъошэгъагъ. Джыри 777-м зынэсхэм, ари пчъэгъэ дахэу, цІыфхэм якІасэу щытыти, Ліымыщэкъомэ яунагъо фагъэшъошэнэу рахъухьагъ.

ЛІымыщэкъомэ яунагъо ныбжьыкі. Зэшъхьэгъусэхэр зы щы-Іэныгъэ гъогу зызэдытехьагъэхэр илъэсих ныІэп зэрэхъугъэр. А охътэ кІэкІым къыкІоці шъэуищ зэдагъотыгъэу зэдапіу. Анахьыжъэу Тимур илъэсиплі ыныбжь. Джы зэтіуазэу къэхъугъакІэхэр Зауррэ Артуррэ. Мыгу Адамэ ахэм янэу Рузанэ фэгушіозэ, шіоу, дэгьоу, дахэу щыіэр яунагьо къыдэхьунэу, зэшъхьэгъусэхэр зэгурыіохэу щыіэнхэу, ялъфыгьэхэм янасып альэгьоу, ащыгушіукіыхэу псэунхэу, бэгьашіэ хъунхэу афэльэіуагь ыкіи ны мылъкум исертификатэу пчъагьэу 777-р зэрытымрэ унагьом щагьэфедэн альэкіыщт шіухьафтынымрэ ритыгьэх.

Джащ фэдэу Лымыщэкъо унэгъо насыпышюм шіур, дэгъур къадэхъунэу, яшъаохэм адыгэ пъэпкъыр арыгушхоу, ежьхэри ахэм янасып кіэгушіухэу бэгъашіэ хъунхэу фэлъэіуагъэх Мыгу Адамэ иіофшіэгъухэу Ліыхьэтыкъо Разыетрэ Кіыкі Фатимэрэ.

Ежь шъэожъыехэм янэу Ліымыщэкъо Рузанэ къафэгумэкіыгъэхэм «тхьашъуегъэпсэу» къариіуагъ, унэгъо ныбжьыкіэхэм іэпыіэгъу зэрафэхъухэрэр зэрягуапэр къыхигъэщыгъ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

гъэтэрэзыжьын

Тыгъэгъазэм и 2-м къыдэкІыгъэ номерым ия 2-рэ нэкІубгъо ит мэкъэгъэlум ышъхьэ хэукъоныгъэ хэхъухьагъ. Мары ар зэрэтхыгъэн фаер: «ЦІыфхэм alyкlэщт».

Тыгъэгъазэм и 3-р — сэкъатныгъэ зиІэхэм я Дунэе маф

Б Тыдэ укъикІи,

лажь!

Сэ гъунэгъу гъэшlэгъон сиl: ціыф дэгъу, Іуш, хьалэл. Зигугъу къэсшіы сшіоигъор «ціыфмэ ялый» зыфаlорэм фэд. Яхъуліэ Шумаф, тэ Налбыйкіэ теджэ, хьаблэм тесхэм анахьыжъ. 1946-рэ илъэсым Налбый хьафизэ хъугъэ. Ар къызхэкіыгъэм шъущызгъэгъуазэ сшіоигъу.

Мафэ горэм яунэ ыкlыбкlэ хэтэжъыеу дэлъым ар хэхьагь. Къэлэмым фэдэу дахэу, зэпэжъыужьэу, запал зыфаloрэм фэдэ ынэ ащ къыщыпэшІофагъ. Дышъэм фэдэу зэпэлыдыжьэу къыгъотыгъэр лъэшэу ыгу рихьыгь. Бэрэ емыгупшысэу Іэхъуамбэм палъснк едеф мыныале едеах фыхишІыкІынэу тыриубытагъ. Уатэмрэ пцымрэ къышти, лыдрэ къэлэмыр зэпиупкІынэу фежьагъ. Зэ-тІо уатэмкІэ еонэу игьо ифагьэу «къэлэмыр» ошІэдэмышІэу къауи, метрэ пчъагьэу кІалэр къыдзыгъ. Зэошхо бэлахьэу блэкlыгъэр «къызэокlи», ащ ищэ Налбый къытефагъ. Мэкъэшхоу къыпыlукlыгъэм ыгъэщтагъэхэу хьаблэм цІыкІуи, ини тесхэр зэкІэ гузэжъогъукІэ къэчъагъэх. Хьазабышхоу щагум дэтыр алъэгъугъ. Ежь кlалэм уеплъымэ пшІэжьынэу щытыгъэп: лъэу къечъэхырэм къыхэщыжьырэп, нитІур плъэгъужьынэу щытэп... Ащ лъыпытэу ар ІэзапІэм ащагъ.

Краснодар дэт ІэзапІэм Нал-

бый мэзэ пчъагъэрэ чіэльыгъ. Ынэмэ тіэкіу алъэгъущтыгъ, мэфэ гъэнэфагъэхэм Іззапіэм кіощтыгъэ. Джащ фэдэ мафэ горэм ынэхэр укол къызашіым, къехъуліагъэр амышіэу, нитіумэ зи амылъэгъужьы хъугъэ. Ышыпхъу игъусэу, гухэкіышхо яізу чылэм къэкіожьыгъэх. Дунаим нэфынэшхоу тетыр джа лъэхъаным Налбый шіокіодыгъ.

Къин, гукъау ащ къехъулІагъэр. Ау щыІэныгьэр лъыбгьэкІотэнэу уфаемэ, Іофытьо горэм уфэтьэзэгъэн фае. Налбый ищыІэныгъэ зэрипхын ылъэкІыщтыр ымышІэу егупшысэщтыгьэ. Гъунэгъу лІыжъэу, кІэлэегъаджэу КІыкІ Щамсудинэ гу уlагъэм ихъыкlырэр фиlотагъ. Лыжъ Іушым зэхэфыгъэу къыгуригъэЈуагъэр зы: пщынэ ыщэфэу, ащ къыригъэ-Іонэу зэригъашІэмэ, ишІуагъэ къэкІощт, гугъапІэ гори хигъотэн ылъэкІыщт. Бэ темышІэу Налбый адыгэ пщынэ зэригьэгьотыгъ. Къин е псынкІэ фэхъугъэми сшіэрэп, ау пщынэуакіэ зэригъэшІагъ. Хэт ышІэра пщынэм ыбзэкІэ Налбый цІыфхэм алъигъэlэсыгъэр, ау иlэпэlэсагьэ агьэшІагьоў, піцынэо Іазэў адыгэ шъолъырым щызэлъашІэрэмэ ар ахэхьагь. Нэм ымылъэгъурэм гур лъыІэсэу, адыгэ едельнивы едельяхеди мыдедо къыриютыкі у кіалэм пщынэр ыгъэджэгущтыгъэ. Культурэм и Унэу къуаджэм дэтым илъэс пчъагъэрэ Іоф щишІагъ, чылэ зэнэкъокъухэм бэрэ ахэлэжьагъ, иІэпэІэсэныгъэ хагъэунэфыкІэу щытхъу тхылъыбэ къыфагъэшъошагъ. КъэсэшІэжьы

пщынэ дэгъу дэдэ шlухьафтынэу къызыратым гопэшхо зэрэщыхъугъагъэр.

Пщынэо Іазэм чылэр щыгушІукІыщтыгъэ, ащ ипщынэ хэмытэу хъяр рекіокізу хъугъэп. Пщынэр блыпкъым шІохэлъагъэу, ныбджэгъум тІэкІу ыуж къинэрэм фэдэу, ыІэ лъэныкъо ащ ытамэ телъэу, гъогум къырыкіоу залъэгъукіэ, ціыфхэр пэгушІуатэщтыгъэх. Ежьыри къыдэгущыІэрэр псынкІэу ымакъэкІэ къышІэжьыти, гущыІэ дахэхэр къариюжьыщтыгъэ. Джащ фэдэу игульытэ льагэу, игъогу нэфынэу щытыгъ. Налбый пщынэо бэлахь къодыягъэп, ащ ыІэ зэмыкІущтыгьэ щыІэп тІоми тыхэукъощтэп. Нахь ныбжьыкІэ зэхъум, ащ ощыкІи, отакіи, щэмэджыкіи ыгъэтэрэзын ылъэкІыщтыгъэ. Хьафизэ нахь мышІэми, шІыхьафхэм хэны афэхъущтыгъэп. Унашъхьэ тыралъхьэмэ, ащ дэкІуаети, шъхьэтелъхэр зэригьэкІущтыгьэ. «Орэп зымылъэгъурэр, тэры

нахь», — тІоу загьорэ тесэмэркъэоуи къыхэкІыщтыгъэ. Ау ежь макіэу Іущхыпціыкіыти, иіофшіэн пидзэжьыщтыгъэ. Ащ нэмыкіэу, ипхъэкіыч шІыгьэ зынэмысыгьэ бжъэдыгъу шъолъыимоІт пети елин мис тыхэукъощтэп. Пхъэу ахэр зыхишІыкІыхэрэри, ишъхьэгъусэу Джансэт игъусэу, мэзым ежь-ежьырэу къыхихыщтыгъэ. Налбый укъытегущыІэ зыхъукІэ, къэбар гьэшІэгъоныбэ гум къехьэ. Ащыщхэр кlэкlэу къэсіуатэ сшіоигъу.

Лъэхъан горэм цІыфмэ матэ ашізу рагьэжьэгьагь. «Зэкізмэ ашІырэр сэри сшІын» ыІуи, шы ыщэфи кур зэкІишІагь, чы кухьэ пчъагъэ къыщагъ. Сэри сыдакІоу къыхэкІыгъ. Матэу ышІыгъэр бэдэд, ахъщэу акlэкlыгъэри унагьом ышъхьэпагь. Налбый Іоф датшіэ зыхъукіэ, зэрэхьафизэр тщыгъупшэу къыхэкІыщтыгъэ. Мафэ горэм иунэкъощ кlалэм дэжь кlуагъэ, ащ уанэу ышІырэр зэрэфэмыгъэтэрэзырэм тіэкіу ыгъэгубжыгьэу къычІэкІыгъ. Ащ Налбый гу лъитагъэти, уанэр къыІихи, зэрэпшІын фаем фэдэу ышІи, ритыжьыгъ. Игубж нахь ин хъугъэу, ежь-ежьырэу ыгу зэбгъэжьзэ, унэкъощым уанэр ыштэжьыгъ.

Къутырэу «Колос» зыфаюрэр тичылэ пэмычыжьэу щыс. Ишъэогъу игъусэу а къутырым Налбый зэгорэм кюгъагъэ. Къэгужъуагъэхэу, чэщыр хэкютагъэу къагъэзэжьыгъ. Чылэм укъэкюжьын зыхъукю, псыхъоу

ПкІашъэ укъызэпырыкІынышъ, мэзыр къызэпыпчыжьын фэягьэ. Зэгъусэхэр къэкІожьхэзэ мэзым хэгъощыхьагъэх. Сыд ашіэштыр? Зынэ псауми зыдэкІощтыр ышіэжьырэп. Егупшысэхэу тіэкіурэ щытыгъэх. Нэужым Налбый чъыг горэм гъусэм рищэліэнэу елъэіугъ. Пхъэм зытеіабэм, зыдэкіощт лъэныкъор псынкізу зэхифыгъ, джар икъыхэщыжьыкізу игъусэ мэз цунэм ащ къыхищыжьыгъ.

Джащ фэдэу Налбый къехъулагъэр макіэп. Ціыф гъэшіэгьоным бэ еплъэгъуліэн плъэкіыщтыр. Налбый губзыгъэу, нэутхэу, іушэу, къэбар къэіотэнми, фэіазэу, укіэдэіукімэ, игущыіэхэр федэ пфэхъунхэу ціыфхэм алъытэ. Зэримылъэгъурэм емылъытыгъэу, чыжьэкіэ маплъэ, сыд фэдэ іофи хэшіыкі фыриі. Джащ фэдэхэр арын фае гущыіэжъэу «Нэмымылъэгъурэр гум елъэгъу» зыфиіорэр зытекіыгъэр.

Мы къэбарыр зыстхыгъэр тlэкly шlагъэ. Шэкlогъум и 15-м, 2014-рэ илъэсым Яхъулlэ Налбый дунаир ыхъожьыгъ. Ащ пае къэмынэу, тхыгъэм зэхъокlыныгъэ фэсшlынэу сыфэягъэп, сыда пlомэ Налбый фэдэ лlым блэкlыгъэ уахътэкlэ утегущыlэныр тэрэзэп. Игъашlэ мыпсынкlагъэми, къиным къымыуфэу, зыхахъэрэм гурыlоу, адыгэ орэдым идэхагъэ ыlуатэу, бгъэшlэгъон цlыфэу ар щытыгъ. Ащ тыгухэм чlыпlэ пытэ ащиубытыгъ.

Налбый зэрэтхэкlыжыыгыр цlыфхэм ягукъэошху, чылэм чlэнэгьэшхо фэхъугьэу алъытэ. Исабыйхэм, игупсэхэм тафэтхьаусыхэ, къиныр lэтыгьошlу афэхъунэу, къэнагъэхэм псауныгъэ пытэ яlэнэу афэтэlo!

УДЫКІЭКО Казбек. Нэшъукъуай.

♦

ПСАУНЫГЪ

Зыщыуухъумэным

фэшІ

Ильэс кьэс бжыхьэ-кlымэфэ льэхьаным цlыфхэр бэрэ агьэгумэкlых гриппым, пэтхьу-lутхьум. Гриппым анахь зыкьызыщиlэтырэ льэхьаным чlыпlэм щыпсэухэрэм

япроцент 12 — 15 фэдиз сымаджэ хьоу ары пчьагьэхэм кьызэрагьэльагьорэр. А зэпахырэ узым ивирус бэрэ зызэблехьу, ары чыпіэ зэфэшьхьафхэм ащ льэшэу защиушьомбгьуныр кьызыхэкіырэр.

Адыгэ Республикэм псауныгьэр кьэухъумэгьэнымкіэ и Министерствэ иэпидемиологэу А. Поповам къызэриюрэмкіэ, мы лъэхъаным гриппэу А-мыкіи В-м явирус зэфэшъхьафищ къекюкіырэр.

ищ квектоктырэр. Мы зэпахырэ узхэм апэуцурэщигьэгьозагьэмкіэ, республикэм щыпсэухэу, зыныбжь икъугьэу гриппым зыщызыухъумэ зышіоигьохэм ахалъхьагъэр «Гриппол» зыфиюрэ вакцинэр ары. Кіэлэціыкіухэм — «Гриппол плюсыр» аратыгь. Мы мафэхэм яхъулізу нэбгырэ мини 120-м ехъумэ (а пчъагъэм щы-

ехъумэ (а пчъагъэм щыщэу мин 30-р кlэлэцlыкlух) вакцинэр ахалъхьагъ.

А Іофтхьабзэм (вакцинацием) къыхимыубытагъэхэр зэрэзекіонхэ, зэпахырэ узхэм зызэращаухъумэн алъэкіыщт амалхэми А. Поповам ягугъу къышіыгъ. Анахь Іэрыфэгъур

къэс зэблэпхъунхэ фае, тигущы Іэгъу къызэрэхигъэщырэмкіи, ахэм шіогъэшхо къахьэу піон плъэкіыщтэп.

Гриппымрэ пэтхъу-lутхъумрэ явирусхэр (бактериехэр) жьыкъэщапlэхэм зэращызэрэугьо-ихэрэм къыхэкlэу, жьым хэтэу ар «къекlокlы», псынкlау зым адырэм «ретыжьы». Гриппыр къызэутэкlыгъэм нэбгырэ 50 фэдиз ыгъэсымэджэнылъэкlыщтэу специалистхэм къаlo.

Узыр Іэ шІойхэмкіи зэпып-хыжьын зэрэплъэкіыщтыр эпидемиологым къыхигъэщыгъ, ащ пае нахьыбэрэ пІэхэр птхьакіынхэ, жьым ухэтызэ пшіын ыкіи унэм жьы къабзэ чэзыучэзыоу къибгъэхьан зэрэфаер тыгу къегъэкіыжьы.

Пкъышъолыр узым пэуцужьын ылъэкlыным фэшl ар къемыжьэзэ зыфэбгъэхьазырын фае. Ащ пае витаминэу Срыкlи нэмыкl поливитаминхэр мэфэ 20-м, мазэм къыкlоцl бгъэфедэхэмэ ишlуагъэ къэкlощт. Тигущыlэгъу къызэрэхи-

гъэщыгъэмкlэ, витаминэу С-р анахьыбэу зыхэлъхэр къэбэс-къэ шlolум къыкlэкlырэ псыр, цитрусхэр, смородинэр, болгар щыбжьыир, къэбаскъэр, бжьын цlынэр.

Узым упэуцужьыным фэшІ бжьыныфыри дэгъу — мафэ къэс бжьыныф цэлитІу пшхымэ хъущт.

Узыр къызежьэкІэ, цІыфхэр

ар сиропэу щыІ «Альгирем» ыцізу, «Арбидолыр» «Оксолиновая мазь» зыфиіорэр, «Интерфероныр». Джы къежьэгьэкіэ іззэгъу уцхэм ащыщхэу «Гриппфероным», «Реафероным», нэмыкіхэми пэшіорыгьэшъэу уяшъомэ, ишіуагъэ къэкіощтэу, узым зыщыуухъумэнымкіз амалышіухэу эпидемиологым елъытэ.

Гриппыр къызэутэкlыгъэм нэбгырэ 50 фэдиз ыгъэсымэджэн ылъэкlыщтэу специалистхэм къаlo.

жъугъэу сымаджэхэу заублэкlэ, ар къапымыхыным фэшl пэшlорыгъэшъэу узашъомэ, бгъэфедэмэ хъущтэу А. Поповам къыхигъэщыгъэхэм ащыщых «Ремантадиныр» (таблеткэ тlурытlу е зырыз мэфи 2 — 7-м къыкlоцl), кlэлэцlыкlухэм апае

Ау, специалистхэм сыдигъуи зэраlоу, сымаджэ ухъугъэмэ, врачым укъеджэн фае нахь, псынкlэу вирусыр бгъэкlодыным, бэмэ ппамыхыным, нэмыкl узхэри ащ къыхэмыкlынхэм фэшl.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Мы мафэхэм яхъуліэу нэбгырэ мини 120-м ехъумэ (а пчъагъэм щыщэу мин 30-р кіэлэціыкіух) вакцинэр ахалъхьагъ.

жьыгъэнымкіэ анахь шіуагъэ къэзытэу эпидемиологым ылъытэрэр вакцинэр зыхягъэлъхьэгъэныр ары. Тигущыіэгъу тызэ-

ыкІи пстэуми агъэфедэн алъэкІыщтыр псыпсым хэпшІыкІыгъэ е промышленнэ маскэхэр ары. Ау ахэр сыхьати 3 — 4 тешІэ

ЦІыфхэм яфитыныгъэхэр

къаухъумэх

Мы ильэсым имэзипшІэу пыкІыгьэм Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэр Адыгэ Республикэм зэрэщагьэцэкІагьэм фэгьэхьыгьэ пресс-конференцие АР-м и Прокуратурэ джырэблагьэ щыкІуагь.

Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэр зэрагъэцакІэрэм лъыплъэгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ иотдел ипащэу Николай Дорофеевым яюфшіэн зэфэхьысыжьхэр къыфишІыхэзэ цІыфым иконституционнэ фитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр япшъэрылъ шъхьа!эу зэрэщытыр къыІуагъ. 2014-рэ илъэсым имэзипшІэу пыкІыгъэм хэбзэгьэуцугьэр зэраукъуагьэм епхыгъэ Іоф мин 14-м ехъу зэхафыгъ, ащ дакІоу пэщэ ІэнатІэ зыІыгь нэбгырэ мини 3-м ехъумэ административнэ пшъэдэкІыжьхэр арагьэхьыгьэх. Прокуратурэм иунашъокІэ уголовнэ Іофи 106-рэ къызэІуахыгъ.

Джащ фэдэу Н. Дорофеевым къызэриІуагъэмкІэ. Іофыгъо шъхьа у зыдэлажь эхэрэм ащыщых ціыфым ищыіэныгьэ щынэгъончъэным, ІофшІэн зэфышытыкІэхэм. медицинэ фэюфашІэхэм, лэжьапкІэм итын, ивыфхэм псэчп ягъэгъотыгъэным, нэмык Іофыгъохэм япхыгъэхэр. Мы илъэсым имэзипшІэу пыкІыгъэм мы лъэныкъомкіэ Іоф мини 4-м ехъу прокуратурэм зэхифыгъ, предприятиехэм. организациехэм япэщэ нэбгырэ 700-мэ административнэ пшъэдэк ыжьхэр атыралъхьагъэх. ЦІыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэшІ хьыкумым дэо мин 1,5-рэ агъэхьыгъ. Ахэм зэу ащыщ лэжьапкіэр ціыфхэм игъом

зэрарамытырэм фэгъэхынгъэр. Мы лъэныкъомкіэ Іофшіэн языгъэгъотырэ пащэхэу хэбзэгъэуцугъэр зыукъуагъэхэм яюфхэр зэхафых ыкіи ащкіз уголовнэ Іофи 6 къызэіуахыгъ. Республикэм ичіыпіэ зэфэшъхьафхэм ащылэжьэрэ ціыфхэу зилэжьапкіэ агъэгужъуагъэхэм сомэ миллион 11-м ехъу аратыжьыгъ, джыри сомэ миллиони 10 фэдиз аlуагъэкіэжынэу щыт.

Ащ нэмыкІзу къалэхэм апэ-Іудзыгъэ къоджэ псэупІэхэм адэсхэм щыІэныгъэмкІэ анахь мэхьанэшхо зиІэ коммунальнэ фэlo-фашІэхэр зэрифэшъуашэу афэгъэцэкІэгъэнымкІэ яфитыныгъэхэр прокуратурэм къыухъумагъэх, ящык агъэр зэкІэ арагъэгъотыгъ. Мы лъэныкъомкІэ шапхъэхэр зыукъогъэгъэ пэшэ нэбгырэ 50-мэ административнэ пшъэдэк ыжьхэр арагъэхьыгъэх. Экономикэм ылъэныкъокІэ хэбзэгъэуцугъэр зэраукъуагъэм ыкІи ащ къыздихьыгъэ зэрарэу сомэ миллион 200-м ехъур къаlахыжьынэу прокуратурэм тхылъхэр ыгъэхьазырыгъэх.

— Илъэс къэс дэо тхылъмини 2-м ехъу тиотдел изакъоу зэхефы, — еlo Николай Дорофеевым. — Ахэр нахьыбэу къызыпкъырыкlыхэрэр социальнау мыухъумэгъэ цlыфхэр, пенсионерхэр, зыныбжь имыкъугъэхэр, сэкъатынгъэ зиlэхэр, ветеранхэр арых. Тиlофшlэнкlэ

анахь мэхьанэ зиlэр цlыфэу къытэуаліэхэрэм ягумэкіыгьохэр зэрищыкіагъэм фэдэу зэхэтфынхэр ары. Мы илъэсым имэзипшізу пыкіыгъэм ащ фэдэ тхылъ 1700-рэ тиотдел къыіэкіэхьагъ, ахэм янахьыбэр зэхэтфын тэлъэкіы.

Нэужым журналистхэм яупчlэхэр отделым ипащэ фагъэзагъэх. Ахэр зыфэгъэхьыгъагъэхэр страховой компаниеу «ОСАГО» зыфиlорэм ипшъэрылъхэр икъоу зэрэзэшlуишапхъэхэр аукъуагъэхэу къыхагъэщыгъ. Республикэм щыпсэухэрэм «Осаго» зыфиlорэ полисыр Росгосстрахым икъутамэу Краснодар краим щыІэм къызэрэрамытыгъэм къыхэкlэу ІофитІу къызэІуахыгь. Хэбзэгъуцугьэу аукъуагьэр дэгьэзыжьыгъэн фаеу прокуратурэм афигъэпытагъ, ащ нэмыкІэу Росгосстрахым икъутамэу поселкэу Тульскэм щыІэм ипащэ административнэ пшъэдэкІыжь тыралъхьагъ. Джащ фэдэу Росгосстрахым ипащэхэм хабзэр зэраукъуагъэм къыхэкІэу административнэ Іофи 2 къызэ-Іуахыгь, пащэхэм административнэ тазырхэр атыралъхьагъэх.

Къалэхэм апэlудзыгъэ къоджэ псэупlэхэм адэс-хэм щыlэныгъэмкlэ анахь мэхьанэшхо зиlэ ком-мунальнэ фэlo-фашlэхэр зэрифэшъуашэу афэ-гъэцэкlэгъэнымкlэ яфитыныгъэхэр прокуратурэм къыухъумагъэх, ящыкlагъэр зэкlэ арагъэгъо-тыгъ. Мы лъэныкъомкlэ шапхъэхэр зыукъогъэгъэ пэщэ нэбгырэ 50-мэ административнэ пшъэдэкlыжьхэр арагъэхьыгъэх. Экономикэм ылъэныкъокlэ хэбзэгъэуцугъэр зэраукъуагъэм ыкlи ащ къыздихьыгъэ зэрарэу сомэ миллион 200-м ехъур къаlахыжьынэу прокуратурэм тхылъхэр ыгъэхьазырыгъэх.

мыхыхэрэр, автошколэхэм афэгъэхьыгъэ унэшъуакізу къыдэкіыгъэр зэрагъэцакіэрэм гумэкіыгьохэр къызэрэпыкіырэм, юфшапіэхэм япащэхэм ціыфхэм лэжьапкіэр игъом зэрарамытырэм, псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтшіапізу зэтезыгъэхэм, медицинэ фэо-фашіэхэм яюфыгьохэр ары.

Н. Дорофеевым ахэм джэуапхэр къаритыжьызэ къызэриlуагъэмкlэ, страховой компаниеу «ОСАГО» зыфиlорэм ылъэныкъокlэ Мыекъуапэ ыкlи Мыекъопэ район прокуратурэхэм loф 40 фэдиз къаlэкlэхьагъ. Прокуратурэм иlофышlэхэм уплъэкlунхэр зызэхащэхэм, мы лъэныкъомкlэ щыlэ Нэужым жъоныгъокіэ мазэм а іофыгъо дэдэмкіэ ціыфхэм дэо тхылъхэр прокуратурэм къыфагъэхьыгъ, ащ зэфэхьысыжьэу фэхъугъэмкіэ Росгосстрахым икъутамэу Тульскэм дэтым ипащэ иіэнатіэ Іуагъэкіыгъ.

Водительхэм яlэпэlэсэныгьэ хагьэхьонымкlэ автошколэхэм яlофшlэн зэрэзэхащэрэм зэхьокlыныгьэхэр зэрэфэхъугьэхэм игугьу къышlыгь Н. Дорофеевым. Ащ фэгьэхьыгьэ программэ УФ-м гьэсэныгьэмрэ шlэныгьэмрэкlэ и Министерствэ ыгьэхьазырыгь. Мыщ ишlуагьэкlэ еджэпlэ «нэпціхэр» джы бэу пытэкъущтых. Унашъоу щыlэм къызэриlорэмкlэ, джы гьэльэшыгьэ шlыкlэм тетэу еджапlэм

иматериальнэ базэ зэтегьэпсыхьэгъэн фае, зыщеджэщтхэ ыкІи ушэтынхэр зыщатыщтхэ классхэр, ахэм ач!этыщт макетхэр, стендхэр, машинэм иІэмэ-псымэхэр, нэмыкІхэри икъоу иІэнхэ фае. Ахэр пІэкІэмылъхэу Іоф пшІэнэу Іизын къыуатыщтэп. Мы илъэсым шышъхьэІум и 11-м къыщегъэжьагъэу автошколэхэм программакІэмкІэ Іоф ашІэн фаеу щыт ыкІи зэрырагъэджэщтхэ программэри къыдэкІыгъ. Мы лъэныкъомкІэ Іоф зышІэрэ еджапІэхэмрэ Къэралыгъо автоинспекциемрэ программэр зэдаштэнэу щыт. Ау непэрэ мафэм ехъулІзу егъэджэн программакІэм иплан зыпарэми ыгъэпсыгъэп. Ахэм ягъэхьазырын джырэ уахътэм еджапІэхэр пылъых. Автошколэхэм алъэныкъокІэ унашъом къыгъэнэфэрэ шапхъэхэр икъоу зымыгъэцакІэхэрэм Іоф зэрарамыгъэшІэщтыр къыкІигъэтхъыгъ. Н. Дорофеевым.

Муниципальнэ унитарнэ предприятиеу «Мыекъопэ троллейбус гъэlорышlaпlэр» зыфиlорэм ылъэныкъокІэ прокуратурэм уплъэкІунхэр зэхищэгъагъэх ыкІи ахэм зэфэхьысыжьэу афэхъугъэхэм адиштэу административнэ Іоф къызэІуихыгъ. УплъэкІунхэм язэфэхьысыжь елъытыгьэу предприятием ипащэ ылъэныкъокІэ административнэ Іоф къызэІуахыгъ, ІофшІэнымкІэ хэбзэгъэуцугъэм къыдилъытэрэ шапхъэу ыукъуагъэхэр дигъэзыжьынхэу фагьэпытагь. Джащ фэдэу ціыфхэм лэжьапкіэр зэраримытыгъэм къыхэкlыкlэ мы пащэм уголовнэ пшъэдэкІыжь егъэхьыгъэным иІоф прокуратурэр хэплъэ.

Джащ фэдэу пресс-конференцием нэмык Іофыгъохэри къыща Іофыгъэх, Н. Дорофеевым ахэм игъэк Іотыгъэу джэуапхэр къаритыжы гъэх.

КІАРЭ Фатим.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Загъэфедэрэр илъэс 17 хъугъэ

Пенсиенхэмкіэ фондым исистемэ персонифицированнэ учетыр зыщагъэфедэрэр ильэс 17 хъугъэ. Нэбгырэ тельытэ (персонифицированнэ) учетым мэхьанэу иlэр цlыф пэпчъ пенсиехэмкіэ ифитыныгъэхэр гъэцэкlэжьыгъэнхэм фэшl ащ ехьылlэгъэ къэбар пстэури учет шlыгъэныр ары. Персонифицированнэ учетым исистемэ мырэущтэу гъэпсыгъэ: loф зышlэрэ цlыф пэпчъ loфшlэныр зыщыригъэжьагъэм къыщыублагъэу ыныбжь къызыскіэ пенсие

фэгъэуцугъэным фэшІ зэкІэ ащ ехьылІэгъэ къэбархэр зыщызэІуагъэкІэхэрэ счетэу ышъхьэ тельытагъэр Урысыем ПенсиехэмкІэ ифонд къыщыфызэІуахы. НэмыкІзу къэпІон хъумэ, лъэхъэнэ зэфэшъхьафхэм цІыфым тыдэ Іоф щишІагъэми, ІофшІэнитІу зэрэзэдигъэцэкІагъэри зэрэдыхэтэу, ащ стажэу иІэм, ПенсиехэмкІэ фондым хигъэхьэгъэ тынхэу исчет ихьагъэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр зэІуагъакІэх.

Мыщ дэжьым шъугу къэтэгъэкІыжьы персонифицированнэ учетыр гъэфедэгъэным пылъ концепциехэр Урысыем ПенсиехэмкІэ ифонд и Правление 1995-рэ илъэсым ищылэ мазэ зэриштагъэхэр. А илъэс дэдэм агъэхьазырыгъагъ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Нэбгырэ телъытэ (персонифицированнэ) учетым ехьылІагь» зыфиІоу номерэу 27-ФЗ зытетэу аштагъэм ипроекти. 1996-рэ илъэсым имэлылъфэгъу и 1-м къыщыублагьэу Урысые Федерацием Пенсиехэмкіэ ифонд испециалистхэм шіокі зимыІэ пенсие страхованием исистемэ тегъэпсыкІыгъэу страховать ашІыгъэхэм яхьылІэгъэ къэбархэм ябазэ зэlугъэкlэгъэным фежьэгъагъэх.

Непэ ехъулІзу зэрэщытымкІз, игъэ-

псыкlэкlэ зэрэдунаеу фэдэ щымыгъотыщтэу цlыфым пенсиехэмкlэ фитыныгъэу иlэхэр къэзыгъэлъэгьорэ информационнэ системэ тихэгъэгу щагъэпсыгъ.

Персонифицированнэ учетымкіз къулыкъур Адыгэ Республикэм 1997-рэ илъэсым тыгъэгъазэм щызэхащагъ. 2000-рэ илъэсым къыщыублагъэу илъэс къэс мэзищым къыкіоці ціыфхэр страховать зышіыхэрэ къулыкъум къэбар мини 140-рэ фэдиз аlexы.

С.В.КАЛАШНИКОВ.
Пенсиехэмкіэ фондым
и Къутамэу Адыгэ Республикэм
щыіэм персонифицированнэ
учетыр зэхэщэгъэнымкіэ
иотдел ипащ.

Теуцожь районым

семинар щыкІуагъ

Пенсиехэмкіэ фондым и Гъэlорышіапізу Теуцожь районым щыізм иіофышізхэм ціыфхэр страховать зышіыхэрэм апае семинар зэхащэгьагь. Персонифицированнэ учетымкіз купымрэ пенсиехэр афэгъэуцугъэнхэр, къафэпъытэжьыгъэнхэр ыкіи ятыгъэнхэр зэхэщэгъэнымкіз отделымрэ яспециалист-экспертхэу Хьабэхъу Сусаннэрэ Пэнэшъу Сусаннэрэ семинарым хэлэжьагъэхэм къафаlотагъ 1967-рэ илъэсым къэхъугъэхэу ыкlи ахэм анахь ныбжьыкlэхэу шlокl зимыlэ пенсие страхование системэм тегъэпсыкlыгъэу страховать ашlыгъэхэм пенсие зэраратыщтым ишlыкlэ къызэрэхэпхыщтыр.

ДОСААФ-м

иlофышlэхэм alyкlэгъагъ

ДОСААФ-м икъутамэу Адыгэкъалэ дэтым ипрофсоюз организацие зэрэригъэблэгъагъэм тетэу ащ иІофышІэхэм аlукІэгъагъ ПенсиехэмкІэ

фондым и Гъэlорышlапlэу къалэм дэтым персонифицированнэ учетымкlэ

купэу щызэхэщагьэм иlофышlэу Теуцожь Бэлэ. Зэlукlэгьум хэлэжьагьэхэм ащ къафиlотагь пенсиехэр къэлъытэгьэнхэм пыль шэпхъакlэр ыпэкlэ агьэфедэщтыгьэм зэрэтекlырэ шlыкlэр. Ащ къызэриlуагьэмкlэ, пенсие фитыныгьэхэр джы ахъщэм темылъытагьэу пенсие коэффициентхэм атегьэпсыкlыгьэщт.

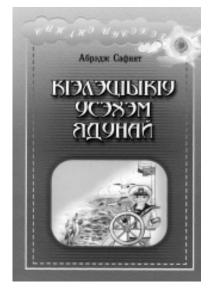
Нэбгырэ мини 8-м ехъумэ пенсие Адыгеим щаратыщт

Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэу «Урысые Федерацием ІофшІэнымкІэ ипенсиехэм яхьылІагь» зыфиІоу номерэу 173-ФЗ зытетэу 2001-рэ илъэсым тыгьэгъазэм и 17-м къыдэкІыгьэм ия 9-рэ статья

зэригъэнафэрэмкіэ, зыіыгъыжьыщтхэр зимыіэжьэу къэнагъэхэу іоф зышіэн зымылъэкіыщтхэм ыкіи дунаир зыхъожьыгъэр щэіэфэкіэ ащ иіыгъынэу щытыгъэхэм, ащ нэмыкіхэу иунагъо щыщхэу къэнэгъэ кlэлэцlыкlухэм, ышыхэм, ышыпхъухэм яфэlо-фашlэхэр афэзыгъэцакlэхэрэм зыlыгъыжьыщтхэр зэрямыlэжьым пае пенсие афагъэуцу. Ахэм афэдэхэу нэбгырэ мини 8-мэ Адыгэ Республикэм пенсие щаратыщт.

Пенсиехэмкіэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыіэм ипресс-къулыкъу.

Унэгъо тынч гупсэфым, зэгурыюм сабыим чыпіэ хэхыгъэ гъэшіуагъэ щыриі, ащ шіур, дахэр, дэгъур рапэсэу, яшъыпкъэу ипіун-лэжьын нахьыжъи, нахьыкій зэдыхэлажьэх, ціыкіури піугъошіу ыкій іорышіэ хъупхъэ мэхъу.

Адыгэхэм пкІэнчъэу сабыир пщым фагъадэу ирэхьат къаухъумэщтыгьэп, хэупшыхьэрэ дэгъур е дэир ары а цІыф цІыкІужъыем къыхэкІыжьыщтыри. Джырэ тилъэхъан, Тхьэм ишыкуркіэ, кіэлэціыкіу уиіэщтэу, ппІущтымэ дэеп, амал закІ, ори урянэми, уринанэми тіэкіу зыбгъэчанэу, кІэлэцІыкІум идунэежъые удыхэуцомэ, сабыир о пшІоигьо лъагьом тепщэщт. Акъыл-гулъытэ икъу зиІэхэр яльфыгьэ піуныгьэ дахэ рагьэгьотыным зыкіи дэшъхьахыхэрэп. Сабыим исыхьат, имафэ, имазэ пэпчъ ашІогъэшІэгьонэу готхэу дэулэух, улэупкІэми зэригъажэхэрэп — сабый Іоные-шІэныер нэрэ-Іэрэм цІыф цІыкІу

ГушІогъуабэмэ гур афызэІухыгъэмэ...

гъэшІэгъон мэхъу. Ухэтми, кІэлэцІыкІум идунай ипшІы-кІыным пае ащ шъорышІыгъэ-нэшІошІыгъэ хэмылъэу, гукІэ гъусэ зыфэпшІын фае, о уисабый имызакъоу, зэкІэ кІэлэцІыкІу жъугъэхэм узылъащэу, ягъэпсыкІэ-шІыкІэхэр, яшэнхабзэхэр пшІэнхэр, кІэлэцІыкІу дунай гъэшІэгъоным ипчъэ къыпфызэІузыхых.

Сабыир — насып, сабыир - гушІогьо мин! Акъыл зиІэмкІэ мы тхьэтын лъапІэр зымыуасэ щыІэп. Ар зэкІэ бэшІагьэу ыгукіи, ыпсэкіи зэхишіагъэу кІэлэцІыкІухэм афэтхэ Абрэдж Сафият Джумалдин ыпхъур. Исэнэхьаткіэ — кіэлэегьадж. Илъэсыбэрэ Мыекъопэ гурыт еджапlэу N 3-м урысыбзэмрэ литературэмрэкІэ щыригъэджагъэх. Германием советскэ дзэхэм якупэу къалэу Лейпциг щыІагъэм епхыгьэ гурыт еджапІэу N 77-м ублэпІэ ыкІи гурыт классхэм илъэситфэ Іоф ащишІагъ. Адыгеим къызэкІожьым, Адыгэ къэралыгьо университетым урыс филологиемкІэ икафедрэ иІофшІэн щыпидзэжьыгь.

Исэнэхьат зэрикіасэм, шіэныгьэ дэгъу зэриіэм, кіэлэціыкіухэм льэшэу зэрафэщагьэм дакіоу иунэгьо насып дахэу, ыкъо исабый ціыкіоу Тіахьир яіэ зэхъум ыкіи адыгабзэкіэ гущыізу къызырегьажьэм, Са-

фият усэ ціыкіухэр ащ фызэхилъхьэу ыублагь. Нанэм ыгу гушіогъуабэмэ афызэіухыгьагь, игуапэу кіэлэціыкіухэм ядунай гъэшіэгъон ціыкіу-ціыкіоу хэуцуагь. Сафият кіэлэціыкіухэм апае ытхыхэрэр журналхэу «Жъогьобыным», «Родничок Адыгеи», республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» къащыхеутых. Илъэс зыбгъупші хъугъэ зытхэрэр. Урысыбзэкіэ тхылъитіу къыдигъэкіыгъ. Урысыем илитераторхэм я Союз 2012-рэ илъэсым щегъэжьагъзу хэт.

Дунэешхоу къешІэкІыгъэр зыфэмыплъэкІзу, зэкІз ылъэгъуи, зэхихи зышІогъэшІэгъон сабыир ащ зэрэфэбгъэнэІосэн плъэкІыщт шІыкІз-амалэу усэхэр, пшысэхэр, хырыхыхьэхэр, зыкъэшІын цІыкІухэр елъытэх Абрэдж Сафият ыкІи егугъоу ышъхьэкІз кІэлэцІыкІу усэхэм Іоф адешІз.

Мы мафэхэм бзылъфыгъэм итхылъыкlэу «Кlэлэцlыкlу усэхэм ядунай» зыфиlорэр Мыекъуапэ, Адыгэ тхылъ тедзапlэм къыщыдэкlыгъ. Ащ усэ 40 фэдиз къыдэхьагъ. Ахэтых мыхэм пшысэхэр, хъугъэ-шlагъэхэр, усэ-хырыхыхьэхэр, лъытакlэхэр, къэбар гъэшlэгъонхэрыкlи кушъэ орэдхэр. Ахэр зэкlэ усэ шъуашэм илъых, сабыим идунай, ащ къешlэкlыгъэ пстэум яхьылlагъэх, а зэкlэ

кІэлэцІыкІум гурыІогьошІу фэзышІых. Сафият итхылъ къыдэхьэгьэ усэхэр сурэтхэмкІэ зыгъэкІэрэкІагьэр сурэтышІэу Елена Абакумовар ары. Усэ сатыр зэпэжъынчхэм къаlуатэрэмэ адиштэрэ сурэт дахэхэм кІэлэцІыкІу тхылъыр нахь къагъэгохьыгъ. Сабыйхэм яюкіэшІыкІэ, ягумзэгъэгъэ-упчІэрыягьэ, яхыегьэ-ІорышІагьэ, ягумышІугъэ макІэ къызыхэкІырэр зэхишіэу, ыгъэунэфэу, ыгукіэ сыдигъуи ахэм афэзафэу, апэблагъэу, афэгумэкІэу матхэ Абрэдж Сафият.

Сабый ціыкіур джэгум, а пшысэм хэтэу игьорыгьоу щы-ІакІэм къыхэуцо. ЫмышІэрэм кІзупчІз, къыраюрэр ышюшъ мэхъу. Джары кІэлэцІыкІумкІэ зышІырэр. Ау сабыим епІощтыри, зэрепющт шыкіэри уфэіэпэІасэу зэтемыгъафэмэ, гущы-Іэр щэнэшъоу мэкІоды. Ары кІэлэцІыкІу усэхэм уядэхэшІэкІыныр, уяІэпэІэсэкІыныр, уафэсакъэу сыдигъуи гупшысэ купкІ ІэшІу дэдэ ахэплъхьан зыкІыфаер. Ар къыдэхъоу сэльытэ Абрэдж Сафият. Тхылъым къыдэхьагьэхэр тидунай идэхэгьэбаигъэ, чІыопсым изытет, хьэкІэ-къуакІэхэм ядунай, кІэлэцыкухэм ягьэпсыкіэ-шыкіэхэм афэгъэхьыгъэх. УсакІом ипычыгъо псынкіэ, еджэгъошіу.

Тхыгъэ ціыкіу пэпчъ гъэсэпэтхыдэ горэ хэлъ.

Тхылъыкіэм иавтор шіуагьэу фэплъэгъущтмэ ащыщ адыгэ гущыіэхэр ифэшъуашэм тетэу, къекіоу исатырхэм зэращигъэфедэхэрэр. Къыіуатэрэмкіэ тхылъеджэхэр щыіэкіэ-псэукіэм хищэхэзэ, адыгабзэм ибаигъэрыгушхоу, гущыіэ дэхабэ егъэфедэ.

ГущыІэм пае:

«Чыціы ціыкіури игугъу — Щагум дищи къыгъэхъугь!» «Жаннэ хъупхъэ»

КІэлэцІыкІухэр хэгьэкІи, иныхэми чыцІы гущыІэм къикІырэр зымышІэхэрэри зэрахэтыр сэшІэ, ау адыгэ гущыІэ шъыпкъ. Джащ фэдэу, «Зебрэхэр — шы кусэх!» еlошъ, авторым псынкізу къытфеупкізпкіы. Абрэдж Сафият иусэ сатырхэм, сыдым е хэт ахэр афэгъэхьыгъэхэми, къызтегущыІэрэр зэрикlасэр, ори ащ нэшlукlэ уригъэплъымэ зэрэшІоигъор ахэолъагъо. Адэ дунаим, щыІэныгъэм хэуцо къодыерэ сабыимкІэ апэрэр дэхагьэр зэхебгьэшІэныр, къэбзагъэр ыгу иплъхьаныр арыба!

Анахь шІуагьэу усакІом фэпльэгьун фаер кІэлэцІыкІу тхыльым «гущыІэльэ цІыкІу» шъхьафэу зэрэфишІыгьэр ары. ГущыІэ 30 фэдиз ар мэхьу, ау уиадыгабээ уикІасэу урыгущыІэщтмэ, къыпшъхьапэн закІэх.

Абрэдж Сафият итхыльыкізу «Кізлэціыкіу усэхэм ядунай» зыфиіорэр адыгэ унэгъуабэмэ арыхьанышь, гушіогъуабэ сабынгумэ ыкіи ахэм къяшіэкіыгъэ нахьыжъхэм арызылъхьанэу, къащызгъэущынэу, тиадыгабзэ лъэпытэ зышіынэу Тхьэм еш!!

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

АБРЭДЖ Сафият

УсакІэхэр

Сиатакъэ дэхэ дэхэ

Сиатакъэ дэхэ дэд, Зигъэшюжьэу щагум дэт. Сыджы плъыжьыри ифед: Дэхэфэшюу ышъхьэ тет. Ащ ыкюшхуи дэхэ дэд, Къэгъэщыгъэу гъупчъэм фэд.

Сиатакъэ дэхэ дэд, Чэтыбыным ар ахэт. Зэпэжъыу, бэрэчэт! Псауныгъэ Тхьэм къырет! Щытхъоу и!эри бэдэд, Ау нахь дахэр иорэд. — ly- ly- ly!

Сиатакъэ дэхэ дэд, Къясэгъэхьы исурэт: Чэум тетэу орэд къею, Уедэlущтмэ тадэжь некю. Чэтыбынри гушюм хэт: Къыдежъыу иорэд.

Чэтыу цІыкІум иорэд

Чэтыу цІыкІур унэм къихьи, Шъэбэ-шъабэу скокІ къипкІагъ. СигъэгушІуи сеІушъашъэу, Чэтыу цІыкІум Іэ щысфагъ.

Сэ сигуапэу тасым изэу Щэ гъэпщтагъэ физгъэхъуагъ. Ынэ цІык Іухэр ыуцІыргъоу Орэд дахэр къысфи Іуагъ.

Сэ сlэ цlыкlур къыбзэихьи, «Мяу!» къысиlуи хэчъыягь. А орэдыр сыгу рихьи, Синысхъягэ къыфэс!vaгъ

Дэшхо Iamlyp

Адэ таущтэу дэшхор сшхыщта? Таущтэу купкlым сынэсыщта? Псынкlэу татэ дэжь сычъагъ... Дэшхокъутэр ащ къыштагъ,

Дэшхор рилъхьи те lунк laгъ, Дэшхо к lышъор къыгъэчагъ, Шъуамп lэр псынк lэу зэгуичыгъ, Купк lыр ащ къык loц lык lыгъ.

Купкlыр ащ къыкlоцlыкlыгъ! Боу ар laшloy къычlэкlыгъ! Дэшхом кlyaчlэ къыуитыщт, Псау-таоуи уишlыщт...

Дзыо цІыкІур еохыгь— Дэшхор псынкІэу тыухыгь. Дэшхо чъыгхэр щагум диз, Бжыхьэ къэси дэшхор пиз.

Сэ сишъынэ ТІыргъозакІ

Хъугъэ-шІагъ

Сэ сишъынэ къэхъугъакі. Сыдэу даха! Фыжьы закі! Сеплъи, сеплъи сыупчіагъ: «Шъынэр хэт ыгъэтіыргъуагъ?»

Сэ цІэ дахэ къыфхэсхыгъ: ТІыргъозакІ ащ фэсыусыгъ... Шъынэм шІухьафтын фэсшІыгъ: Жъгъырыу мафэ фэсщэфыгъ.

Янэ шъынэр щэ регъашъо, Адрэм ыкІэ цІыкІу къегъашъо. ТІэкІу хэхъофэ сэ сежэн, ШІухьафтыныр пшъэм фисшІэн...

Мэзэ зытlукlэ къэфэбагъ, Гъатхэм чlыгур ыфэпагъ. Шъынэм иlоф сыдым тет? Уцыр ехъушъ, щагум дэт. ТІыргъозакІэ шхыным пылъ... КъыздешІэн шъуІуа къангъэбылъ? Жъгъырыу макъэр чыжьэу мэІу, Сыгу етыгъэу ащ седэІу.

Сэ симышъ

Сэ симышъэ дэгъу, Лъэшэу шlу сэлъэгъу.

Сэ симышъэ шъабэ. Иджэдыгу къэтабэ.

Гъожьы цІыкІу симышъэ: Тыгъэм фэдэу дышъэ.

Макю, мачъэ, мапкю, малъэ... Шъугу рихьыгъа сиджэгуалъэ?

Мышъэ шъыпкъэр мэзым хэс, Сэ симышъэ Іанэм тес!

ХЪШАМ уж кlахэм чыжьэкІэ Шыблэкъохьаблэ пэІудзыгьэу, Къэлэжъ зыфаІорэ Іошъхьэ кіыіум колхозым итрактэр уцупІэ икІыщыжъэу тетым ионджэкъ пакІэ бзыушхор къэбыби къыпытІысхьагъ. БэшІагьэ ар шэны зыфэхъугьэр, джаущтэу чэщ къэс нэшхожънэхъудэдэ къичъэу къэбыбышъ, макъи лъакъи зыпигъэјукјырэп, кІым-сым тынчыбзэу къыпэтІысхьэ. Мыщ Жъынтыу сэ фэсыусыщт. Заор къызежьагъэмрэ джырырэ къазыфагу гум ранэжьыгьэу, бригадэ пщыпІэжъым ціыф къытехьажьырэп. Ау мы шІуцІэгьо инитІоу текІхэмэ, къытехьажьэу чэщырэ щызекІохэрэм яплъышъ, зилІзужыгьохэр къышІэнхэ ылъэкІырэп, хьау, къызгуригъэІонэу амал афигъотырэп, ары Жъынтыу къэзыгъэтхьауерэри, къэп такъыритІу пІонэу, хъурэешхо-хъурэешхохэу, ынэхэр шІункІым къыхэлыдыкІых, цыхалэхэу егъэупіапіэх. Загьорэ къуаджэм зыбыбыкІэ цІыфэу, шъхьэзэкъолъэкъуитюу къыщилъэгъухэрэми афегъадэх.

Ежьыри, Жъынтыуи зы къаигъэжъышъ, зыІумылъхьажьыпцІ! Мырэущтэу шІункІыпсыр къызэрэзэхишІыхьэу, Тхьэм пчыхьэу Къыхьырэм къэс, моу зэрэплъэгъу, «игъунэгъужъмэ» адэжь ынэгу жьы зыкІигьэунэу щысакІо зыкъырегьэхьы. Хэлъ щы-ІэкІэ арэп, зэщтегъэу фэшІкІэ ары. БэшІагьэ, гьэрекІу арыгьэ, гъунэгъу къызыфэхъугъагъэхэр, бэдзэогъу жъоркъхэр джыри имыкІыгъапэхэу. Жъынтыу, жэмае-нэкъипш, самбырэу анэмы-Іэуи агурыІуагъи фэд. Агуры-Іуагъэми ышІэрэп, ежь ясэжьыгъ, ау адрэхэр, «чІыунэ чІэсхэр», ежь Жъынтыу къесэжьыгъэха-къемысэжьыгъэха! Джы мырэущтэу щыс зыхъукІэ, джэнджэшым къеутІэсхъы чэщ бзыужъыр: енэгуягъо ащ фэдэ Іоф щымыІэкІэ. Аужыпкъэрашъхьэми мырэущтэу онджэкъышъхьэпыс зэрадешІэрэм гу къылъатэгъэн Іоу гуцафи афишІырэп, хьау, ицыхьи ателъэп.

КІыщыжъэу ІункІыбзэр бэшІагьэу зэгьэтыжьыгьэм льэбэкъуишъэ горэкІэ чІыунэр пэ-Іудзыгь, ау джырэ фэдэу шІункІышъом тыдэкІи Іэгьо-блэгъур зызэлъиубытыкІэ, шІэгъожъэу зэкІэри ежь елъэгъу. Джыры нэмыІэмэ, чэщым итыгъэшхо муарышъ ошъогум къитІысхьагь, нэфынэшхошъ — нэзэкІэпыджэжь! «Сэщ фэдэ горэх, elo чэщ бзыужъым, ежь къызэрегъапшэх, — нахыжъхэр рыгущыІэхэу Жъынтыу ицІыкІугъом Іаджыри зэхихыщтыгъэ: «Шъо, ныбжьыкІэхэр, шъушІэн фае тэри, тыгъурыгъу лъэпкъыри, зэгорэм цІыф лъэпкъым тызэрэщыщыгъэр, тызэрэцІыфыгъэр! Пэсэрые хъугъэ-шІагъ ар...» Сэщ фэдэу хъужьыгъэх шъыу — мохэри лъэкъуитІух, чэщ щэхъукІи узэгоутынкІи нибжьи ятіысыпіэ къычіэкіыщтхэп, ары — Чышъхьэ жъынтыухэшъ, уемыхъырэхъышэжь». ЦІэрэ-шъхьэрэ афешіы.

Мэзэ пчъагъзу тешlагъэмэ къызэрагъзунэфыгъэмкlэ, а зы сыхьатыпэ дэдэм, чэщыгур къызэрэсэу, Чlышъхьэ жъынтыухэр ягъочlэгъ, чlыунэ чlэгъым къычlэзэрэщых, зэкlэуж ишlагъэх пlонзу, моу нэрымылъэгъу кlэпсэшхо шlэгъожъымкlэ. Сыдигъокlи нахь иныр ыуж ит, нахь цlыкlур ыпэ ит. Нахь цlыкlур етlани тыгъужъ екlагъэм нахь регъэхьыщыры. Джэдыгу пырацэу къеучэблэхыжьэу щыгъыр ары чэщ бзыужъым

арэущтэу зыкІыфигъадэрэр. ЕтІани мо нахь цІыкІур гъэшІэгьонэу ышъхьэ етхъожь зэпыт. Къэлэжъ бгышъхьэм, мы ежь зытес кІыщышъхьэм къыпэблагъэу ку гъогужъэу ехырэмкІэ тІури къыдэкІоежьыхэрэп, чІыунэ Іупэм итыгъэ къохьапіэкіэ, адрабгъукіэ, мэзіушъом пэрэжъые кошэ кІырышхоу зыкъы-ІузылъашъорэмкІэ, къагъэзэжьы нахь. Ардэдэми шІункІым щыщ шъыпкъэу хэкІуакІэх. Ау чэщ бзыужъыр ащкІэ бгъэшэхъун плъэкІыштэп: ыпашъхьэ итхэм фэд — дэгъу дэдэу тІури елъэгъу. Елъэгъушъ, зызэрагъэнэгъуаджэрэр зыфихьыщтыр ышІэрэп. Джаущтэу загъэбзэхынышъ, зыкъамыгъэлъэгъо-

гъусэ иІагъэп! Адрэ нахь лъэпэльэгэ Іэхьу-льэхъур мызыгьогум кІыгъугъэп. Ау зытІэкІу щышІагьэу, ари ылъэгьузэ, гьочІэгьым къычІэкІыгъ. Мы аужырэ мэзэ заулэм, зэрямыхэбзэгъахэу, нэужым къычІэкІыгъэм ыпэрэр зыдэкІуагъэмкІэ ыгъэзагъэп. нэфэшъхьаф лъэныкъокІэ тыриІонтІагъ, джау ежь, Жъынтыу, зытес кІыщ онджэкъышъхьэм иджабгъукІэ къебгъукІуи, цІэгьо-цІашьоу, осыр ыгьэцышхъызэ, къыблэмкІэ тыриушъокъуагъ. Сыдми арэущтэу ащи зызигъэбзэхыгъэр бэшlагъэ, икъэкІожьыгъуи марышъ блэкІыгъ...

Мэзыхьэм яхьщыр джы мо пэрэжъые панэм, иджэдыгу кІыжьыщтыгъэх. Ау зэрэщытызи, артполкым зыхатэкъожьыгъэхэм къыщыублагъэу зыкіэ хэпшіыкіэу агуи къихьажьыгъагъ, зыкіэ ашъуи зиушхужьыгъагъ; адрэмкіэ а хьадэгъу дунэекъутэжьым фэдэр джыри мафэ къэс мары къашъхьэрэо нахь мышіэми, ар дэдэу агукіэ щынэжьыхэрэп; дзэу зыхэфагъэхэм ищыуани марышъ дешхыкіых.

Мы тапэрэ хьадэгъу зэхэошхом фронтакіомэ ащыщхэу къэнэжьыгъагъэр мэкіагъэ. Мэшіошхоу къызыкіэрызыжьыгъэхэм ишъобж, адрэ пстэумэ афэдэкъабзэу, марышъ шыблэкъохьаблэхэми непэ къызнэсыгъэми къыздырахьакіы. Ау

ЦУЕКЪО Юныс

Аджалыр гъэшэхъугъуай

Рассказ

жьэу, зыкъамыгъэсысыжьызэ, бэ дэдэ тырагъэшІэщт. Яжэн ыІозэ, ежьыри онджэкъышъхьэм мылдыкъ такъырышхо пэхъухьэ.

Адрэмэ якъэгьэзэжьыгьо нэфылъыр къызыщызэк ичыным, шІокІырэп. Хьау, щыуагьэ ашІырэп, егъэшыкъылІагъэу, мышэхъурэмэ, гъэнэфагъэу ащ зыкъырагъэхъулІэжьы. Арэущтэу зытырашІыхьэрэр бзыу нэхъурдэжъым къышІэн ылъэкІырэп, къинмыгъуаер ышъхьэ щызэпэкіэкіы. Ари ары. Етіани сыда, шъыпкъэмкІи сыда мо бгычіэмкіэ рекіокіырэ ку гьогумкіэ къакІохэу, трактэр уцупІэм къыдэкІоежьынхэр агу зыкІыримыхьырэр, ащкІэ нахь псынкІ зэpaly; анахь гъогу кlуаджэр, дунаир яхьэзабэу, къаухьэзэ, модрабгъукІэ пэрэжъые пэнэпцІэ хъущэр къызкІызэпачыжьырэр? Зэп, тІоп, щэп гьочІэгьыр моущтэу къабгынэрэм къэс къызыщагъэзэжьырэм джары ягьогур! Хэта зызшІуагъэбылъырэр? Зыщыщтэхэрэр хэта? — загъорэ Жъынтыу ыгукІэ зэреІожьы. Ащыгъум Тыгъурыгъу лъэпкъым щыщых піоныри япэсыгьэп мохэмэ! Тэ, тлъэпкъкІэ, арэущтэу гъогу къэухьэ лые тешІэу тихабзэп, Тхьэм тыкъызэригъэхъугъэу, тинабгьомэ дэхынчъэ-зэнкабзэу сыдигьокІи тыкъябыбылІэжьэу шэн дахэ тхэлъ! Шъыпкъэ, мо шъојуджэмэ ренэу зэрашізу, нэфылъым ымэ игьом, ый, тэри къытэу. Ренэу тэтэжъи сигъасэщтыгъ: «Тыдэ ущыІэми зыщымыгъэгъупш, синэшхо цlыкly, узыщыщмэ къахафэрэм фэдэ къыпхэмыфэнэу амал иІэпышъ, сыдигьокІи акІырыпль сицІыкІу!»

Нэхъудэдэжьым ынэхэр ригьэчэрэгъухь-къыригъэчэрэгъухь-къыригъэчэрэгъухьажь фэдэу зишіи, нахь пкъыеу, нахь фэбапіэ хъумэ шіоигъокіэ, зызэкіиупкіагъ — мызэгъогум «гъунэгъумэ» ямышэныгъахэу, егъэлыегъащэу зыкъагъэгужъо.

Самбырылъ! Муары, пэрэжъые куашэм ылъэныкъокlэ зыгорэм зыкъигъэсысыгъ. Ары, плъэхъугъэп — шlуцlагъо горэ муары къыхэпшыгъ: егъэлые-кlыгъэу сакъышъы, сакъышъы... Изэкъо дэд. А-а, тэрэз. Мыпчыхьэ гъогу техьан зэхъуми

тхъут-тхъут-тхъоу къызэхицунтхъэзэ, къыхэпшыжьыгъэм. Къэпъэгьогъэ къодый нэмыlэу, eтlани зигъэнэгъуаджэмэ, бытырычъэ еужьырэу къачъ-къачъи, чІыунэм жъау loy зычІидзэжьыгъ.

Тыригъэшlэгъэшхуи щыlэп, хьэбаомэ, ерагъэу жьы къыщэзэ, хъулъфыгъэ макъэр етlанэ къэlугъ:

— Сэры ар — Мыхьамод. — ШІункІым сыдми хидзагъ. — Очъыя, Къаймэт?..

Къаймэтэу зыфијуагъэм гущыји къыпигъодзыжьыгъэп.

— Очъыемэ, кІо, чъые! Нэузырэу сштэгьагьэр зэрэзгьэцэкІэжьыгьэр къыосІон сІогъагьэшъ ары. Дэгьунэкьомэ якІашъуи сыдэкІоягьэп, яхьакощи лъапэу сиІэр чІэсыдзагъэп. Сшыпхъу Зайи иунапчъэмэ ІункІыбзэкъэбхэр джыри зэрапы-

лъагъэх... «емажося чик І эті эркъожъмэ» къызырахьэджыхьэгъэхэ нэуж хэтхэзэ, мэфэ заулэ тешІэжьыгъагъ, сыдми янасып къыубытыжьыгь: тисовецкэ самоходнэ артиллерие полкэу къыблэмкІэ къызэкІакІорэм фронтакІохэр ІуупІагьэх. Стыр-жъэрэу дунаир жъоркъышхуагъэ. Дзэ екІэгьэ дэдэу, арыми зэцэкъэкІыжьзэ къызэкІакІорэм, цыфышъхьэр льэшэу имэкlагъ. Зэп, тІоп шыблэкъохьэблэ кІалэмэ ащыгъум хьазабэу апэкіэкіыгъагъэр, арэущтэу пыим пэlулъхэзэ агу къызэрагъэкlыжьыщтыгъэр. «Адэ джары, цІыф цІыкІур зырихьылІэджэ ымыщэчын мы чІышъхьэм къытекІытэп», — ыІозэ Ещыку Къаймэт игъусэмэ гужьыдэкІыгъо афэхъущтыгъэ бэрэ. Тэтэркон понэу модыкіэ къуаохэмэ, мыдыкІэ къыкъоужьыхэзэ, ащыгъум бэкlаерэ бгъоджым итыгъэх, гъомыли яІэлъмэкъмэ арымылъыжьэу. Джы непэ щымэ ящани ышІошъ хъужьыщтыгъэп мощ фэдиз дунэекъутэжьым къыхэкІыжьыгъэхэу, мырэущтэу фронтым -шиш идехажэ ежьхэри щыщхэу зэрэхъужьыгъэхэр. Ау ар нэфапіэу къафэзышіырэ, гучіэм нэсэу зэхязыгъэшІэрэ хьазаб чІыпІабэхэм чэщи мафи кІалэхэр арыхьэштыгъэх, къарыагу агъэкІодырэп: Хьаджэмыекъом ылъэкІэпІэ жэгьоу лагьымэм кІиутыгъагъэр ерагъэ-псэрагъэу мэкІыжь къодый; Къаймэт ынэІушъхьэу гъучІ къутафэм зэІитхъыгъагъэм, нэмыц къащышху пІонэу, тыркъошхор джы къытецэцы; зэкІэмэ анахьэу зиюф анахь хьылъэр ГъукІэмкъор ары. КъэбыкІэм иинагъэр иинагъэу, къыкІэщыныхьажь зэпытэу, ышъхьэ тыркъоу къытенагъэми, зыми ышІошъ ыгъэхъун ылъэкІрэп, бырсырышхор ышъхьэрэ ытхьакіумнэіусрэ зэрарымыкіырэр. Ары, шъыпкъэмэ, зыгорэ шъхьэкуцІым къыхэтІысхьагъ. «Жъажъэу зэхэсхы хъугъэ» еІошъ, итхьаусыхэшху. Ащи изакъоп, анахь тхьамык агъор, ежь къызыхигъэщырэп нахь, Мыхьамодэ а мафэм гущтэшхоу къыхихыгъагъэр ары. Шъыпкъэмэ, ыгучІэ къычІэтІысхьагь, чІэс плъызэу мэхъупшІапшІэшъ, джыдэдэІурашъэм бгъэм къыдэльэтышт понэу. Калэр пшэжьыщтэп: ынэ ис, ыпсэ пыт. Ау узщызэІэзэни щыІэп, къыо-Іэзэни бгъотыщтэп. Мафэ къэс къызыпэІумыщыхэрэр аджалымрэ чІытІыр хьандэчым изыфэтІыжьынрэ. Моу бэдэди щышІагьэп, мэшІокум ишІункІышьо хэсхэу зэрэгьэжъотыхэзэ, къызэранэкІыгъэ шъоф-бгъоджхэр, къазгъырыпэкІэ къызэхатІыхьэзэ, ари имыкъоу лъыпскІэ къагъэшъокіыжьхэзэ джы марышъ, къызэкІэкІожьых. Игъорыгъоу къызэкІэкІожьых. Ащ фэдэ зыхъукІэ, Іоныгъом хэкІыгъэ кlалэмэ агушъхьэ зэрэшхы, амал зыфэмыхъухэрэм орэдыр абгьэгу къыдефы: «Ура, ура, ура! Ура, комсомол!..» - ягъэрет нахь къызхаштэжьэу къащыхъузэ...

Мыщ фэдэ зэпыупіэ хьазабыгьохэм янасып къыхыыжьыгъэм рыразэхэу шыблэкьохьаблэмэ льэш дэдэу етіани шыкурышхо ашіыжьы. Зымафэ Къолэс сержантым ыгу къэкіыжьыгъэти, адыгэ командир кіалэу ягъусагъэр, мэшіокум къадисыгъэр, зэримылъэгъужьырэм ыгъэгумэкізу къыхиіукіыгъ. Запсэкъо капитаным кіодыкізу фэхъугъэр шыблэкъохьаблэмэ кіалэм къыфаю

тагъ. Джаущтэу Запсэкъом шіукіэ игугъу амышіэу зэзакъуи хэнагъэ хъурэп. «Тхьэм джэнэт дахэр къырет, кІэлэ шІэтьуать!» — тынэфать у Ещыкум къыющт. Тіэкіу щигъэшіэни гукъэкІыжь шІоркъым хэтэу, ыл хичызэ, Хьаджэмыекъом ыгъэшІэгъощт: «Ярэби, псаун шъуlуа, тхьамыкlэр?» Зэпыупіэшхор мыщ дэжьым зэкіэмэ азыфагу дэтыщт. ЕтІанэ ГъукІэмкъор ары, гукъэошхор къыхэщызэ, ар къэзыукъощтыр: «Олахьэ, Мэджыд, а мафэм сызыхэплъэгъагъэм псэ къыпыкіэжьын сіоу, Тхьэм ар ежь ышІэн, сыфэмыгугъэжьырэ...» Мыхьамодэ, аужыпкъэрашъхьэм, икІэрыкІэу ыгу къышІузэхэхьажьыщт, ынэпсхэр къечъэщтых: «СыкІэрыхьэу, — ыпсэ хэ-Іэжьзэ къыпигъэхъожьыщт, ижь хэтмэ зэрэзэсымыгъэшlагъэмджэ сыфэмыфы дэд! Ау сэри сыщтагъэти, псэ схэмытыжьым сыфэдагъ, зыпари сшъхьэ къихьажьытыгъэп...» -«Мыхьамод, адыгэмэ егъашІэми хьадэр зэуапІэм къыранэу яхэбзагъэп. КІо, хъун, ащ хэпшіахьыжьын щыІагъэп, зымыукІыжь...» — Мэджыдэ кІалэм къыпэшІуечъагъ ыгъэІасэ шІоигьокІэ. — «Марджэ хъужьын, кlалэхэр, зыжъугъэпытэх. ЗэкІэмэ щысэ шъуафэхъунэу сэ сыкъышъущэгугъы», — ыІозэ, плъэгъурэба, кІэлэ хъарзынэр кІодыкІае хъугъэ». — Къаймэти, ыпэрэмэ анахьэу, гуегъу-псэегъур ягъусэгъэ капитаным джыри фишІыгъ.

МыуІэшыгъэ дзэ зэпкъырытэкъухьэгъэ ціыкіум ащ лъыпытэу ащыгъум, шъыпкъэмкІи, пкіантіэр зэрикъухызэ, псаоу къэнэжьыгъагъэхэмкІэ ерагъэу зызэриугьоилІэжьыгьагь. Украинцэ лІы гъэсагъэу, ИванюккІэ еджэхэу, пащэуи адэдэми ежьмэ зыхидзыгъагъ. Артиллерие полкым нэужым зыхатэкъожьхэм, топгъэо расчетэу иІэмэ ащыщ Иванюк ыІэ къыралъхьэгъагъ. Командир ныбжьыкІэм шыблэкъохьаблэхэмрэ Индрысэмэ ащыщэу къэндзал кlалэмрэ гъусэ зыфишІыгъагъэх: дэгъу дэдэу зэрэшІэщтыгьэх, сыд elyaлl фаеми, гъогу хьылъи къызэдакІугъагъ! Хьау, тфы хъущтыгъэх, Колосов aloy ятфэу, Пшызэ шъолъыр щыщыгъ. БатІбэжъу бафчэфыжъыгъ, сыд ыюми къекюу, сыд ышІэми игьоу фэпльэгьоу. Шыблэкъохьаблэмэ кlалэм адыгэ лъэкъоцІэ шІагъуи къыфагъотыгъагъ, пшысэм хэт Къолэс арыгьэ агу къэзыгьэкІыгьагьэр. Адыгэмэ пелыуанэу зигугъу ашІырэм фэдагь. Къазгъыр тэрэз зыІэкІэбгъафэкІэ, нэбгырэ зыщыплІмэ афэхъун окопыр къыпфыритІыкІыщтгъагъэ сыхьатым агум. Къуаджэу Дукмасовыр арыгьэ кlалэр къыздикіыщтыгьэр. Апэрэ мэфэ шъыпкъэм Иванюк лейтенантэу, Къолэсрэ Ещыкумрэ младшэ сержантхэу (зыр наводчикэу, ятіонэрэр топгъаоу) — полкым икомандир, Іофы зыригъэшІызэ дзэкІолІмэ апашъхьэ тэмэтелъхэри къащытырилъхьэгьагьэх. Ащ «Служу Советскому Союзу!» джэрпэджэжьышхор къыкІэлъыкІогъагъ. ГъукІэмкъо Мыхьамодэ джы къызнэсыгъэми тэрэз-тэрэзэу ымыбзэ гущыІэхэр къыфэюшъурэп. Мы зымкІи ауж къинэгъагъ. Мыхьамодэ чІыгу закъор ары ежь къыгъэшІагъэм зэригъэшІагъэу ыІорэр. Заор зилІэужыгъор ышІэщтыгъэп, ышІэнэу, джыры нэмыІэмэ, ыгуи къыриІуахэщтыгъэп.

(Джыри къыкІэлъыкІощт). гьэуи щызыгьэзыягьэхэм, япарт-

Тхылъеджэмэ alopэp

шъхьафы

ШІэныгьэлэжьэу, критикэу, литературэм изэхэфын пыльэу ЩэшІэ Казбек ситхыгьэхэм афэгьэхыгьэу нэкІубгьуиплІ хьоу гьэзетэу «Адыгэ макьэм» тхыгьэ ин кьыригьэхьагь. Ар кьызытегущыІэрэ ситхыгьэхэм ямыджагьэхэм кьызэращыхьущтыр зи хьун, акьыл зыхэпхын фэдэ ахэмытэу ары. ЗэкІэмэ мыцІыкІоу кьащ аредзы, тхыльеджэхэм ареlo: «Шъуямыдж, Пэнэшъу Сэфэр ытхыхэрэм шъугу рихьын ахэтэп».

ЗыдэсэшІэжьы тхэнымкІэ цубжьэ зэрэтесымыкІыгьэр, ситхыгьэхэм щыкІагьэ горэхэр зэрафэхьурэр, ар зыдэзымышІэжьыхэрэр титхакІохэм ахэтхэми. Ари тэрэзынкІи мэхъу, ильфыгьэ шІоІаеу ны къэгъотыгьуай. Сэ нахь сыгу римыхыгьэр къэІуакІэр, шІуагьэ горэ ахэмыльыхэу ыІомэ, пиупкІызэ зэрэкІуагьэр ары.

Шъоур ІэшІу, ау зыгу римыхыхэрэри щыІэх. Ащ фэдэшъ, тхакІом ытхыгъэр зэкІэ, анахь тхэкІо инхэм анэсыжьэу, зыгу римыхынхэр щыІэным зи бгъэшІэгьон хэлъэп. Мары Джэгъупэ лІыжъым, Джамболэт, ари тхэщтыгъ, «Хьалимэт ижъуагъу» зытхыгъэр ары, ыІощтыгъ: «Лев Толстоир тхакІоп ныІа, «нежели, нежели, сказал, сказал» ыІо зэпытэу». Ау ащ аущтэу ыІуагъэ пае Лев Толстоир тхэкІо дэй хъугъэп, зэрэтхэкІошхоу къэнэжыыгъ.

Мы ситхыгъэ еджэхэрэм Алахьыр ясэгъэлъэlу, сэри сялъэlу Толстоим зыфэзгъадэкlэ а щысэр къэсхьыгъэу къащымыхъунэу. Хьау, хьау, ащкlэ къасlомэ сшІоигъуагъэр анахь тхэкlо иными ытхыгъэхэр зыгу римыхьыхэрэр зэрэщыІэхэр ары.

Гъэзетеджэхэр щыгъуазэх титхакІохэм ядахэ ыІоу ЩэшІэ Казбек тхыгъабэ зэриІэм, гъэзетхэм, журналхэм къызэрэхаригъэутыгъэхэм. Мары уахътэу тешІагьэр бэп тиусакІохэм, щымыІэжьхэм къащыригъажьи, непэ тхэхэрэм, усэ зытІущ нахь зимыІэхэм анэсыжьэу, нэкІубгьо пчъагьэ зэльаубытэу гьэзетэу «Адыгэ макъэм» къыригъэхьагъ. ЩэшІэ Казбек ынаІэ зытыридзагъэхэр, щытхъупсыр къызэригьэчъэхыгьэхэр прозэк!э тхэрэ титхакІохэм къахэкІыгъэх. Ар дэеу сюу арэп, утхэныр ІэшІэхэп, тхакІохэм уащытхъуныр яфэшъошэ шъыпкъ. Ащ фэгъэхьыгъэу титхэк юшхоу МэщбэшІэ Исхьакъ ыІоу зэхэпхыщт: «Зы рассказ нахь ымытхыгьэми, зы усэ нахь зэхимылъхьагъэми, лъэпкъым илитературэ и ахь хилъхьэмэ шІоигъоу къэлэмыр къэзышта гъэм шіуагъэкіэ фэплъэгъу хъущт». Ау а тхыгъэхэм ягугъу къызкіэсшіыгъэр анахь усэкіо цІэрыІохэу Пушкиным фэдэхэми ябгъэнэкъокъухэмэ хъунэу къыпщигъэхъоу, усакІохэу зыцІэ къыриlуагъэр бэдэдэми, ащыщ горэм щыкlагъэ имыlахэ фэдэу къазэратегущы агъэр ары. Джащ фэд прозэкіэ тхэрэ тхакІохэм афэгьэхьыгьэу къытхыгъэхэри. Ау сэ ситхыгъэхэу къызтегущыІагъэхэм сыд фэдэ лъэныкъокІи шІуагьэ горэ ахилъэгъуагъэп, зы гущыІэухыгъ нахь мыхъуми ахэтэп. Ахилъэгьона ежь Казбек игухэльыгьэр шъхьафымэ.

Къыщезгъэжьэн повесть мыинэу «ЗэкІэми шъукъэтэдж, судыр къэкІо» зыфиІорэм. Ащ хэт героеу Блаокъо Хъалидэ къехъуліагъэр трагедиеми, ащ лъапсэу фэхъугъэр повестым химылъагъоу ары Казбек ыІорэр. Ар сфэшъуаша, сфэмышъуаша, хъугъэр къэсіотэнышъ, гъэзетеджэм зэхерэф.

Блаокъо Хъалидэ юристыгъ, прокурорэуи, очылэуи Іоф ышІагъ. Ау мыхъо-мышІэхэр зыкъолъхэр къыухъумэнхэм пае къуалъхьэ къыратызэ, рестораным чаащэмэ, хьэешъуакізу къыщырагъашъозэ, мэкІэ-макіэзэ ешъуакіо ашіыгъ. ІофшІэгъу уахътэхэми ешъоу къызеублэм, зыгу къыфэгъурэ иныбджэгъухэр къегыигъэхэми, зямыдэlум иlэнатlэ къыlуагъэкlыгъ. Ары шъхьаем, ІофшІэн горэм уфэмыгьэзагьэу, уиджыбэ зы соми къимыхьэу сыдэущтэу къалэм удэсыщт, узэшъощтыр къызэрэпщэфыщт ахъщэр тыдэ къикІыщт? ФэмыхъукІэ къуаджэм къыгъэзэжьын фаеу хъугъэ, янэятэхэм къякІолІэжьыгь. Ахэри бэрэ къегыигъэх, ау ешъоныр хырагьэнэн альэкІыгьэп. Янэятэхэр дунаим зехыжьхэм, ІофшІэн горэми фэмыгьэзагьэу Хъалидэ изакъоу унэм къинагъ. Ары шъхьаем, ешъуакІо хъугъэм аркъ Іумыфэу охътабэ зэпичын ылъэкІыщтэп. Ары тыгъуакІохэм, бзэджашІэхэм ахэхьаным лъапсэу фэхъугьэр. Ары шъхьаем, укъамышІэу утыгъо зэпытын плъэкІыщтэп. Судым иІоф ыІомэ, хьапс тырилъхьэмэ, ар иунэзэ Хъалидэ къыхьыгъ.

Ащ илъэсыбэрэ чізсыгьэр къычіатіупщыжьыгьэкіи ціыф тэрэз зэрэмыхъужьыщтыр сэрэп апэу къэзыіуагьэр, бэрэ къаюу зэхэпхыщт. Ары лъапсэу фэхъугьэр егъэзыгъэу къуаджэм къыдэнэгъэ Хъалидэ сомэ минипші, а лъэхъаным ар мэкіэ дэдагъэп, къезытын къызыфыкъокіым, якъуаджэ щыщ ліыр ыукіыным. Джы гъэзетеджэм сеупчіы: сыда ащ нахъ трагедиеу Блаокъо Хъалидэ къехъуліагъэм лъапсэу фэсшіынэу Щэшіэ Казбек зыфэягъэр?

ЛІы зэриукіыгьэм пае Хъалидэ судым ыпашъхьэ къызеуцом къыіуагьэр хэнэгьэ хъатэ фимышізу Казбек итхыгъэ къыщыриіотыкіыгьэшъ, кіыхьэ зезгьэшізу ар къыкізсіотыкіыжыыцтэп. Зигугъу къэсшіыщтыр Хъалидэ ліы укіыным зэрэнэсыгьэмкіэ демократхэу зызылыытэжыхэу хэгъэгушхощтыгъэр зэбгырызыгъэзыгъэ пащэхэр зэригъэмысагъэхэр Казбек ыгу зэрэримыхьыгъэр ары.

Казбек иеплъыкіэкіэ, мы аужырэ илъэсипшіым тихэгъэгу щыхъугъэхэр, джыри щыхъу-хэу мафэ къэс телевизорым къыгъэлъагъохэрэри ыгукіэ ештэхэ фэд. Кіо ар ежь иіоф, хэти ащ еплъыкіэ фыриіэн фит, шъыпкъэр пкъэу, ухэтыкіи ар шіурышіукіэ ипкіын плъэкіыщтэп.

Демократхэу зызылъытэжьхэрэм, етlани Совет хабзэм илъэхъан пэщэ шъхьаlэу хэгъэгум иlагъэхэм, ащ шъумэ ща-

билетхэр долларкІэ зыхъожьыгъэхэм, къуаджэхэм ащызэхэщэгъэ колхозхэр, совхозхэр, къалэхэм адэтыгъэ заводхэр, фабрикэхэр, нэмык промышленнэ Іофшіапіэхэр зызэбгырагъэзхэм, Іофшіэн ямыіэу нэбгырэ бэдэдэ урамхэм къазэрэтенэгъагъэхэр, ащ къыздихьыгъэхэу Хъалидэ судым къыщијуагъэхэр у Щэшіэ КазбеккІи унэмыкІыкІи щыбгъэзыенхэ плъэкіыщтэп. Джы тіэкіу нахь зыпкъ иуцожьэу ригъэжьагьэми, унагьор зэриІыгьын, ащ исхэм аригъэшхын зэрищэфын имыІэу тхьамыкІэу къэнэгьагьэр макlэп. Ары хэгьэгум тыгьуакІохэр, укІакІохэр жъугьэ щыхъунхэм лъапсэу фэхъугъэр, ау ащ фэдэ егъэзыгъэ щы ак Іэ яІэу къэнагъэхэм, афэмыхъукІэ гьогу пхэндж техьагьэхэм Казбек зэряджэрэр «ШыІэныгъэм къыщинагъэхэу, псэ апытызэ хьадэ хъугьэхэу» ары. РимыхьылІагьэм, зымыушэтыгьэм ар къыгурыІощтэп. Мыщ дэжьым игухэлъыгъэ шъыпкъэр къэшІэгъуаеу тхакІоу Чингиз Айтматовым иповестэу «Белый пароход» («После сказки») зыфигорэр Казбек щысэу къысфехьы. Уригъэзэщэу, умышІэрэмэ ситхыгъэ ащ фэгъэхьыгъэу къыпщигъэхъоу кlыхьэ зыригъэшіэу къытегущыіэ. Ыіорэр трагедием лъэныкъуабэкІэ екІуалІэзэ ытхыгьэу ары. Ау сыда сэ Айтматовым фэдэу сытхэн зыкІыфаер? Сытхэн сіуагъэкіи егъашіи сызэрэкіэмыхьащтыр зыдэсэшІэжьы. Ащ сыгу къыгъэкІыжьыгъ зэгорэм тхакloy Кэстэнэ Дмитрий къысиІогъагъэр: «Сэфэр, КІэрэщэ Тембот, МэщбэшІэ Исхьакъ е нэмыкі тхэкіошхо зэрэтхэрэм фэдэу утхэщтэу умыю, ащыгъум у Пэнэшъу Сэфэрыжьэп. О угу къыуиІорэм тетэу тхэ, уиеплъыкІэ птхырэм къыщиІотыкІ». Блаокъо Хъалидэ къехъулІа-

гъэм епхыгъэу повестэу «ЗэкІэми шъукъэтэдж, судыр къэкІо» зыфиІорэм, ЩэшІэ Казбек уекІолІэн умылъэкІынэу шъумэ зыщигъэугъэм нэмык мэхьани щыпхырыщыгъ. Ар анахь ныбджэгъу благъэхэу уиІэхэу къыпшІошІыхэрэм, шІу къыбдэхъумэ ашІоигъуапэ къыпщагъэхъумэ зышІоигъоу къэгущыІэхэрэм уигъот ины зыхъурэм е къызфыохъопсэнхэ фэдэу шІу горэ къызыбдэхъурэм, ежьхэм ар къазэрэдэмыхъугъэмкІэ о умысэ фэдэу нэмыплъ къыозытыхэрэр, хьагъушъугъугъэр зыгу къыщыущхэрэр, афэлъэары пакіошъ, ежьхэм яфедэ паемэ, уІуязгьэхынхэр къазэрэхэкІыхэрэр а повестым щыпхырыщыгъ. Ар повестым герой шъхьа у хэт Шъэофыжьыкъо Аслъан анахь ныбджэгъу благъэу иІэгъэ ШъуашІэкъо Къэплъан зэрэдэпсэугъэм ишыхьат. Повестым сыд фэдиз щыкІагъэ иІэми, ащ Казбек ынаІэ тыридзэкІэ фэІуагьэ щыІагьэп, ау тыридзэна игухэлъыгъэр шъхьафыгъэмэ.

УекІолІэн умылъэкІыхэнэу анахьэу ЩэшІэ Казбек ыут-хыдзыгъапэр сиповесть мыинэу «Гум хапкІэрэр хэкІыжьыгъуай» зыфиІорэр ары. Уригъэзэщэу, уеджэнкІи уфэмыежьэу укъишІэу ащ хэт ныбжыкІэхэм яшІулъэгъу къызэрэстхырэм зэримыгъэразэрэр, ыпэкІэ къы-

Іогъагъэхэр нэужыми къыкІи-ІотыкІыжьызэ, нэкІубгъуитІу фэдиз хьазырмэ, «сыд шъыу къэхъугъапэр?» уигъаІоу къащетхы. ЫІорэр ахэм яшІулъэгъу гум лъымыІэсэу, ныкъотІыргъоу ары.

Ыгу ымыштэгьахэу итхыгьэ щыкlигьэтхьырэр а повестым герой шъхьаlэу хэт Заринэрэ ар зыгу рихьырэ кlалэу Анцокьорэ яшlульэгьу къызэрэзгьэльагьорэр ары. Ащ къепlолlэн горэ щымыlахэу сlорэп, ау сшlогьэшlэгьоныр Заринэ зэрэпсэугьэм къизгъэкlыгьэм гульимытэгъахэ фэдэу Казбек зыкъишlэу зызэрэшъхьаригьэхыгьэр ары. Гульитэна ежь игухэлъыгъэм димыштэрэмэ.

Хэти щигъэзыен ыпъэкыщтэп европэ хэгъэгухэм ащыпсэурэ пшъашъэхэм, бзылъфыгъэ ныбжыкіэхэм, урысхэри ары, зызэрафапэу, зызэрашізу, аюу, ашізу телевизорым бэрэ къыгъэлъагъохэрэм яфэмэ-бжымэ адыгэ пшъашъэхэм къазэрэтырихьэрэр, анахьэу къалэм дэсхэм, ахэм акіырыплъыхэзэ адыгэ шэн-хабзэхэм адимыштэрэ шэн-зекіуакіэхэр къызхафэхэрэр мымакізу щыіэхэ зэрэхъугъэр.

Ащ фэдэу Мыекъуапэ дэсым, Заринэ янэшыпхъум ипшъэшъэ «нэутхэу» Мирэ къыриІохэрэм, къыкІэнакІэзэ, зызэрифапэрэр ыгу зэрэримыхыырэр, адыгэ къуаджэ къыщыхъугъэ, дэс пшъэшъэ хьакъмэкъэу, непэрэ щы ак Іэм чыжьэу дихьыхыгъэу къызэриюрэм Заринэ дихьыхыгъ. Ащ игьо къызэрэфильэгьурэм тетэу зифапэу, ыбгъэхэм азыныкъо, ыкуашъохэр къычІэщыхэу, джинс гьончэджэу щыгьым ышъхьагь щалэ фэдизэу ыкІышъо пціанэ къыдэщэу, ыначіэхэр чІигъэлыкІхэу ригъэжьагъ. Ар шІу зыльэгъурэ кІалэм, Анцокъо, ыгу рихьыгъэп. Мирэ къыриІохэрэм дахьыхи, адыгэхэм ижъырэ щыlакlэу яlагъэр ыгу пымыкіэу, непэрэ щыіакіэр ымылъэгъоу ыІозэ, Заринэ кІалэр къыгъэмысагъ. Ар ныбжьыкІитІум яшІульэгъу чагъэ фишіыным къежьапіэ фэхъугъ.

Сэ сІорэп адыгэхэр ижъыкіэ, къушъхьэм тычіэс зэхъум тибзылъфыгъэхэм, анахьэу пшъашъэхэм, зызэрафапэщтыгъэм фэдэу джыри зафэпэнэу, аloщтыгьэ, ашІэщтыгьэхэми зэхьокІыныгъэ афэмыхъухэнэу. СыдигъокІи уахътэм щыІэныгъэм зэхъокІыныгъэхэр фешІых. Цивилизациеу дунаим зыщызыушъомбгъугъэм ифэмэ-бжьымэ къызтемыгъэхьан плъэкіыщтэп. Ар дэгьоу къыщыгьэльэгъуагъ кинофильмэу «Синьор Робинзон» зыфиюрэм. Лым цивилизацием зыщиухъумэн щымыпсэурэ хыгъэхъунэм кlуагьэ. Ау ипсэогьу ар зыдэщыІэр зыгорэущтэу къышагъ, къыщэжьын гухэлъ иІэу къухьэкІэ лъыкІуагъ. Къухьэм лІыр къырагьэтІысхьи къыращэжьэжьыгь, ау цивилизацием ІэкІэкІыщтэу ыІуи хым зыхидзагъ. ІэкІэкІышъугъэп, хъытыум ифагъ.

Ау сыд фэдэ ушъхьагъу щыlэкlи уилъэпкъ ишэн-хабзэхэр чlэунэпэныр къызэресымыгъэкlурэр ары Заринэрэ Мирэрэ яобразхэмкlэ повестым къыщызгъэлъагъомэ сэ сшlоигъуагъэр. Мары, анахь цивилизованнэ хэгъэгухэм ащыщ Япониер, ау японцэхэм яшэнхабзэхэр чlанэхэрэп, агъэлъапlэх, къаухъумэх. Сэри сыфай адыгэхэм тишэн-хабзэхэр чlэтымынэнхэу. Ау ар повестым купкl шъхьаlэу зэриlэр,

зэрэщыпхырыщыгъэр къыlонэу Щэшlэ Казбек фэягъэп.

ЕтІани сыгукІэ сымыштагьэр кІэнэкІалъэ, лакъырд сыкъишІэу ситхыгъэхэм зэфэхьысыжьэу къафишІыхэрэм зэрэщакІигьэтхъырэр ары. Сыныбжьи къеплъырэп, тыгъуасэ тхэныр езыгьэжьэгьэкІэ ныбжьыкІэм фэдэу къыздэгущыІэ. Ар ежь Казбек къысепэсыми, сэ зэспэсыжьырэп. ГущыІэм пае, Анцокъо нэужым шІу ылъэгъугьэ пшъашъэр, Джэнэт, машинэ зэутэкІым зыхэкІуадэм, ар гугъу ышыгьэу зыщигьэгьупшэн ымылъэкІы зэхъум, ыгу щышІэрэр зэхешІэми, иныбджэгъу Адамэ ыгу къыфэгьоу къеушъыеу зырегьажьэм, «А зыкъом фэбэгьон, къыбгурыІон фаеба лІагьэр къэбгъэхъужьын зэрэмылъэкІыщтыр...» къызыреюм, «СэркІэ Джэнэт джыри щыІ, сыщэІэфэ щыІэщт» зэрэриІожьыгьэр имыскъарэу Казбек ыІапэ рещэкІы. ЫІорэр ар Овод, Павел Власовым фэдэхэу «революционер» зыфаюхэрэм къаюрэ гущыюхэу, сэмэркъэуми къыщымыуцоу, мыскъарэ ошіэу, уадэхьащхэу ары. СшІэрэп гъэзетеджэр ащ зэреплъыщтыр, ау кlалэм шlу ылъэгъугъэ пшъашъэр, тхьамыкlагъокlэ дунаим ехыжьыгъэр, егъашІи щымыгъупшэщтэу зэри-Іуагъэм мыскъарэ хэлъэу сэ слъэгъурэп.

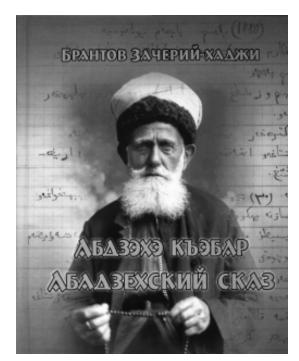
«Іаемрэ дахэмрэ» зышъхьэ повесть кіэкіыми шъумэ щигъэуным пае къыриюлюн икъун ШэшІэ Казбек къыгъотыгь. Повестым къыщысэтхы Мурадинэ «Іэе зыІумылъхьажь» зыфа-Іорэм зэрэфэдэр, ар ежь кlалэми зызэрэдишежьырэр. Ау пшъэшъэ дэхэ дэдэу Мэзагъо ыгу рихьыгъ. ЕшІэ ащ фэдиз зидэхэгъэ пшъашъэм зыкъызэрэримыпэсыщтыр. Ары шъхьаем, имыlэу щымыlэшъуным нигъэсэу пшъашъэр ыгу хэпкlагъ. ЫшІэмэ хъущтым зегупшысэм хэкІыпІэу къыгьотыгьэр ытыгьунышъ, чІыпІэ горэм ыщэнэу ары. Ащ къыщиІыгъмэ псэогъу къыфэхъуным къешјункји мэхъум щыгугъыгъ.

Мурадинэ ліыгъэ къыхэфагъ, Мэзагъо ытыгъуи чэщ-зымэфэ пчъагъэрэ унэ нэкіым зыщеіыгъым іапэкіэ нэсыгъэп, ешъхьащыкіуагъэп, мыхъункіэ дэпсэугъэп. Ау ащ ишіуагъэ къэкіуагъэп, Іэгъо чіыпіэ зефэм, «Мэзагъо къыкіитхъужьи ядэжь къэкіожьыгъ.

Ащ фэдэ кІзух зэрэфэсшІыгьэр Казбек ыгу рихьыгьэп, гъэсэпэтхыдэ къысфеджагъ, Максим Горькэм итхыгъэ хэт героеу Макар Чудра ыІуагъэр, пшъашъэм идэхагъэ гущыІэм къымыубытэу, ар скрипкэр арын фаеу къызэрэптыщтыр щысэу къысфихьыгъ. СшІэрэп сэ clyaгъэр Казбек зыкlыщигъэзыягъэр нахь, сэри къызэрэстхыгьэр Мэзагьо идэхагьэ икъоу къыриІотыкІынэу Мурадинэ ыжэ къымыхьыщтэу ары. ЫІорэр шіулъэгъуныгъэр дэхэгъэ-Іэягъэм емылъытыгъэу, хэти ежь ыгу рихьырэр зэкlэмэ анахь дахэу къыщэхъоу ары. Ар сэри щызгъэзыерэп, а дэдэр ситхыгъэхэм къащысюу къыхэкІыгъ. Ау ежь иеплъыкІэ сшюшь ыгьэхьуным пае В. Гюго итхыгъэу «Собор Парижской Богоматери» зыфиlорэм хэт щысэр къысфехьы. Ащ хэт героеу Квазимодэ нахь теплъаджэ мыхъунэу зыфаlорэм фэдэм анахь пшъэшъэ дахэу Париж дэсыр, Эсмеральдэ, псэогъу зэрэфэхъугъэр.

пЭНЭШЪУ Сэфэр. ПЭНЭШЪУ Сэфэр. (Джыри къыкіэлъыкіощт).

КУЛЬТУРЭМ И ИЛЪЭСРЭ ТХЫЛЪЫКІЭХЭМРЭ

Адыгэ къэралыгъо университетымрэ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музейрэ зэгъусэхэу «Абдзэхэ къэбар» зыфиюрэ тхылъыр Мыекъуапэ къыщыдагъэкІыгъ. Ащ илъэтегъэуцо фэгъэхьыгъэ зэхахьэ тыгъуасэ Лъэпкъ музеим щыкіуагъ.

БрантІэ Зэчэрый-хьаджэ илъэс зэфэшъхьафхэм ытхыгъэхэр, къэбарэу ыугъоигъэхэр лаккьом щыщхэм зэрагьэфэжьыхи, льэгъупхъэу къыдагъэкІыгъ. Тхылъыр нэкІубгъо

1917-рэ илъэсым Октябрэ революциеу щы агьэм ыуж адыгэ культурэм и офыш эшхоу 3. Брантіэр щытыгъ. Адыгэ автоном хэкум итарихъ изэгъэшІэн иапэрэ кІэщакІомэ ар ащыщыгъ. Адыгэ хэкум икраеведческэ музей ылъэ тегьэуцогьэным иlахьышlу хишlыхьагь. Адыгэ лъэпкъ шэн-хабзэхэм, гушъхьэлэжьыгьэу тарихъым къыхэнагьэхэм, лъэпкъ фольк-

ШІоу ышІагъэр дунаим фэдиз

лорым язэгъэшіэн, нэмыкіхэм афэгъэхьыгъэ Іофшіагьэу З. Брантіэм иіэр макіэп. Тхыльыр шІэныгъэлэжьхэм, студентхэм, тарихъыр зышІогьэшІэгьонхэм льэшэу федэ афэхъущт.

Лъэпкъ музеим идиректорэу Джыгунэ Фатимэ зэlукlэр зэрищэзэ, тарихъ къэбархэр 3. Брантіэм ыугъоинхэмкіэ музеим иіофышІэхэр ІэпыІэгъу зэрэфэхъущтыгъэхэм къытегущыІагь. ШІэныгьэлэжьхэу тхылъым игьэхьазырын дэлэжьагьэмэ зэрафэразэр, тхылъым икъыдэгъэкІынкІэ БрантІэхэм ялІакъо Іофыгъошхо зэрэзэшІуихыгъэр Джыгунэ Фатимэ хигъэунэфыкІыгъ.

Тхылъым ипэублэ гущыіэ атхыгь тарихъ гъэфэнкіэ Брантіэхэм упчіэжьэгъу ашіыгьэ

шІэныгъэхэмкІэ докторэу БрантІэ Анжелэрэ социологие шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу БрантІэ Иннэрэ. БрантІэ Анжелэ зэ-ІукІэм къызэрэщиІуагьэу, адыгабзэкІэ тхыгъэхэр урысыбзэкІэ зэрадзэкІыжьын фаеу адашІагь, уасэ афашІыгь. А. Пэнэшъум зэрилъытагъзу, джырэ уахътэ ащ фэдэ тхылъхэр тищык агъэх. Филологие ш І эныгъэхэмк І э докторэу Мамый Руслъан изэфэхьысыжьхэм къащыхигъэщыгъ культурэм, тарихъым, гъэсэныгьэм афэлэжьэгьэ цІыфхэм афэгьэхьыгьэ тхылъхэр къызэрэдагъэкІыхэрэм мэхьэнэ ин зэриlэр. Мыщ фэдэ зэхахьэ бэмышlэу Щынджые щыкlуагь, Трэхъо Рэмэзан ишlэжь тхылъ щытегущыІагъэх.

ШІэныгъэлэжьхэу Л. Хъутым, А. Пэнэшъум, Б. Едыджым, Н. ЕмыкІым, Лъэпкъ музеим иотдел ипащэу Н. Абрэджым, тхылъым изэ-

яеплъыкІэхэр тарихъым, культурэм и Илъэс къапкъырэкІых, ащ фэдэ тхылъхэм узэрагъэгъуазэрэм ор-орэу уасэ фэпшІы пшІоигъу.

БрантІэхэм ялІакъо щыщхэр зэхахьэм къыщыгущы агъэх. Бэлэ ныбжык Іэмэ ащ фэдэ тхылъхэр зэрящык агъэр, л Ізужхэр зэзыпхырэ тхыгъэхэр гъашІэм зэрэхэмыкІуакіэхэрэр къыіуагъ. Ліакъом ыціэкіэ Азэмат тхылъым дэлэжьагъэхэм, лъэтегъэуцом къэкІуагъэхэм гъунэ имыІэу зэрафэразэр къы-Іуагь. Брантіэхэу Симэ, Анжелэ, Сарэ, Тэмарэ, Иннэ, Сусанэ яшІушІагъэ къыхагъэщыгъ.

УрысыбзэкІи, адыгабзэкІи тхыгъэхэ 3. БрантІэм иІэпэрытхыхэр зыдэт тхылъыр къызэрыкІоу щытэп, къызэгопхымэ, зы нэкІубгъуи блэмыгъэкІэу уеджэ пшІоигъо охъу. ШІэныгъэлэжьэу Л. Хъутым З. БрантІэм фэгъэхьыгъэу зэхахьэм къызэрэщиГуагъэу, шІоу ышІагьэр дунаим фэдиз. ІупкІэу, гуры-Іогьошіоу, льэпкъ гупшысэр хэльэу тхыльыр гъэпсыгъэ, еджэгъошlу.

• ФУТБОЛ

«Краснодар» «Кубань»

Урысые Федерацием футболымкіэ иапшъэрэ купэу суперлигэм щешіэрэ командэхэм 2014 — 2015-рэ ильэс зэнэкьокъум хэхьэрэ зэlукlэгъухэр яlагъэх. Я 15-рэ ешіэгъухэр зэраухыгъэхэм шъузэпяплъ.

ЗэІукІэгъухэр

«Ростов» — «Амкар» — 1:1, «Арсенал» — «Урал» 1:2, ЦСКА — «Уфа» — 5:0, «Мордовия» — «Зенит» — 1:0, «Кубань» -«Торпедо» — 1:1, «Локомотив» — «Спартак» -1:0, «Рубин» - «Динамо» — 1:1, «Терек» — «Крас− нодар» - 0:1.

ЦСКА-м щешІэрэ тилъэпкъэгьоу Натхъо Бибарс къэлапчъэм Іэгуаор дидзагъ, иухьазырыныгъэкІэ къахэщыгъ. «Зенит» апэ итми, «Мордовиер» къытекІуагъ. Краснодар икомандэ Грознэм щешІи, «Терекым» зэІукІэгъур къызэрэшІуихьыгьэр тэгьэшІагьо.

ЧІыпіэхэр

1. «Зенит» — 35

2. «Краснодар» — 30

Я 16-рэ ешІэгъухэр

3. ЦСКА — 28

4. «Динамо» — 26

6. «Спартак» — 25

7. «Кубань» — 25

8. «Терек» — 24

9. «Рубин» — 24

11. «Уфа» — 14

12. «Урал» — 13

13. «Амкар»— 12

14. «Торпедо» — 10

15. «Ростов» — 10.

16. «Арсенал» — 8.

5. «Локомотив» — 26

10. «Мордовия» — 20

«Арсенал» — «Уфа», *19:00* ЦСКА — «Амкар», 19:00

3.12

«Рубин» — «Зенит», **17:45** «Локомотив» — «Урал», 17:45 «Кубань» — «Краснодар», 20:00

«Терек» — «Торпедо», **20:00** <u>4.12</u>

«Мордовия» — «Динамо», 17:45

«Спартак» — «Ростов», 19:45.

Краснодар икомандитІумэ язэ-ІукІэгъу анахь гъэшІэгъон хъущтхэм ащыщ.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІ̂э ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4046 Индексхэр 52161 52162 Зак. 3258

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

НэпшІэкъуй **3ayp**